

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredn. po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za Inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Banovine priče poslovanja

Ban inž. Sernec o smernicah svojega dela — Pomembna govora zastopnika velikega župana dr. Andrejke in pomočnika bana dr. Pirkmajerja — Prevzem poslov izvršen

Ljubljana, 11. novembra.

V vsej državi so danes prevzeli bani svoje posle, v vsej državi se je pričela danes izvajati velika upravna reforma, od katere pričakuje vse prebivalstvo velikih uspehov, zlasti pa mogočen napredek gospodarske države. Po vsej pravici si to obeta prebivalstvo od novih banovin. Zakaj neprimerno večji je njih delokrog od bivših županij, neprimerno večja pa tudi njih sredstva, ker je obseg banovin povečan tako, da je vsaka močna gospodarska enota, ki bo mogla izvesti tudi najtežje naloge.

Velik del nalog je ostal nerešen še iz predvojnih dni. Z velikopotezno akcijo je pričel bivši deželni zbor elektrifikacijo dežele, zgrajena je bila že prva električna centrala, pa prišla je vojna, ki je ustvarila vsako nadaljnje delo. Po vojni se je marsikaj podvzelo, da se izvede elektrifikacija dežele, toda mnogo stvari pa je bilo izvršeno brez sistema. Nujno pa je, da se polagoma vendarle prične z elektrifikacijo dežele in prebivalstvo dravske banovine je prepričano, da bo vsako tako prizadevanje našlo ravno v banu inž. Sernecu največjo podporo, saj je bil on tisti, ki je imel pri gradnji Završnice tako velike zasluge.

Iz povojne dobe je ostala nerešena zveza Slovenije z morjem. Z Rapalom je nastala ta naloga, vsled nezdravih razmer pod bivšimi režimi pa se ni mogla rešiti. In vendar ji je treba rešiti, ker je dravska banovina danes odrezana od morja. Krepko vstajajoči Sušak, vedno boljše trgovinske pogodbe z drugimi državami, vedno lepše razvijajoče se naše pomorstvo, vse to in še polno drugih vzrokov opominja nujnost zveze Slovenije z morjem.

Tretja velika naloga, ki je tudi neodložljiva, so naše ceste. Treba priznati, da je za zboljšanje naših cest položil bivši oblastni odbor krepke temelje in da je znal na teh temeljih komisar oblast tudi dobro nadaljevati začeto delo, toda kljub temu je treba storiti še mnogo, silno mnogo. Vsled avtobusov in avtomobilov dobivajo ceste zopet ono važnost, kakor so jo imele v časih, ko še ni bilo železnic. Tujski promet pa je naložil nove naloge glede cest in že se tudi v slovenskih listih razpravlja o potrebi asfaltiranih cest.

Poleg teh splošnih, pa je še cela vrsta manjših nalog, ki čakajo na rešitev. Kmetijstvo, trgovina in obrt, industrija in socialna zakonodaja, vse potrebuje pomoči, vse hoče napredovati. Jasno je, da vse te želje in naloge ne morejo biti rešene kar jutri in da čudežev ne more delati nihče. Zato smatramo tudi vse navedene naloge samo kot cilj, ki daje vsemu gospodarskemu delu eno stremenje in eno voljo. Vsak dan bližje cilju, vsak dan nekaj za blagor države in prebivalstva, to je osnovna misel, ki veže tudi iz nastopnih besedi novega bana. Brez vsakega birokratizma, da mrtva črka ne bo ubijala napredka, to je tista beseda, ki jo je pozdravilo vse prebivalstvo.

Na dan 11. novembra, ko ves svet manifestira za mir, so pričele delovati banovine. Vidimo v tem srečen znak uspešnega dela, ker samo mir ustvarja materialno in kulturno blagostanje. Zato tudi je ves naš narod do skrajnosti miroljuben in zato je sprejel tudi Rapallo.

Banovine so pričele posloovati po težkih izkušnjah, ki jih je doživel jugoslovanski narod. Vse te izkušnje niso bile zaman in zato tem bolj upamo, da bodo banovine v polni meri izpolnile svoje naloge. Korak naprej so banovine, nova stopnja razvoja in napredka je z njimi dosežena.

*

Ljubljana, 11. nov. AA. (Uradno.) Ban kraljevske banske uprave dravske banovine inž. Sernec Dušan ter pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer sta dne 11. t. m. prevzela poverjene posle.

G. ban ter g. pomočnik bana sprejemata stranke vsak torek in petek, izjemoma na praznik, od 10—13; vendar ta teden odpade sprejemanje strank.

G. ban ter g. pomočnik bana bosta naknadno objavila, v katerih dnevih sprejemata posete.

Ljubljana, 11. novembra. AA. Ban dravske banovine inž. Dušan Sernec je danes prevzel banske posle poverjene mu banovine.

Pri tej priliki je imel g. ban na uradništvo banske uprave v veliki dvorani banske palače ta nagovor:

Nagovor bana

»Gospoda!

Po zaupanju našega presvetlega vladarja, Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I., sem postavljen za bana dravske banovine. Ko prevzemam to dostojanstvo, izjavljam, da se bom pri izvrševanju svojih poslov držal strogo zakona in absolutne nepristranosti. Predvsem pa bo moje delovanje usmerjeno po intencijah našega prevzvišenega gospodarja, ki jih je jasno in nedvoumno izrazil domovini in širšemu svetu s kraljevskim aktom z dne 6. januarja in z zakonom z dne 3. oktobra.

Pomen kraljevih aktov.

Ce je kraljevski akt z dne 6. januarja prekinil dobo nebrzdanih, razpaljenih strasti in strankarskih borb, ki se v svoji zagrizenosti niti pred tem niso ustavile, da se ne bi poslužile za svoje strankarske namene državnopravnih tendenc, ki niso bile več v skladu z močno in krepko državno jedrino — je pomen zakona z dne 3. oktobra ta, da se stavijo po najvišji odločitvi notranji ureditvi naše države novi temelji, ki jih mora iskreni rodoljub z navdušenjem pozdravljati in ki navdajajo vsa srca s čutom globoko in iskrene hvaležnosti do Nj. Veličanstva.

Pri tej novi ureditvi naše države imamo mi vsi sodelovati iskreno in pred očmi edini cilj: Vse za našega ljubljenega kralja in Jugoslavijo!

Za uradništvo proti birokratizmu.

Zavedam se, da vidim pred seboj kader splošno-priznanega prvostopnega uradništva in da je prav za prav odveč. Vam dajati navodila za uradno poslovanje. Ekspeditivnost, točnost, korektnost v vsakem oziru so lastnosti, ki a priori dišijo vsakega posameznika izmed Vas. Hočem le na kratko omeniti, da morajo biti vse rešitve nepristranske, ne oziraje se na desno ali levo, strogo po zakonu. Vendar je vzeti zadnjo opazko s primernim razumevanjem in bom lažje prenašal najekstenzivnejšo razlago mrtve črke zakona, če je to v prid ljudstvu, kot neusmiljeno uporabo strogega paragrafa, če se delajo stranki in ljudstvu po nepotrebnem težkoče in stroški.

Občevanje s strankami naj bo vedno ljubeznjivo in postrežljivo v vsakem oziru.

Kakor sem uvodoma naglašal, se

je politično strankarstvo nehalo.

Vendar se zavedam, da igrajo tozadevno imponderabilni psihološki momenti še veliko vlogo. In dokler obstaja človek iz krvi in mesa, ima ožje in ljubše prijatelje tu ali tam. Apeliram na Vas in Vas prosim, da bi tudi v izvenuradnem, zasebnem življenju zastavili vse svoje moči in zmožnosti, da se vsa bivša strankarska nasprotstva bistveno ublažijo, če že ne bi mogla popolnoma izginiti. Nov duh naj navdaja od 6. januarja dalje vse ljudstvo in ravno politično uradništvo je pri tej novi usmeritvi v prvi vrsti poklicano, da izžareva smernice in tendence, ki so potrebne za novo dobo zgodovinskega razvoja naše države.

Kar se mene tiče, sem formalno prisiljen naglašati, da bom eventuelne pregreške ali prestopke sicer pravično, a strogo in neizprosno kaznoval. Upam in prepričan pa sem, da mi bo slednje prihranjeno. Na drugi strani Vas pa zagotavljam, gospoda, da bom imel za vse Vaše težnje vselej primerno razumevanje: V vseh opravičenih zadevah Vam bom vselej pomagal, kar bo v moji moči ter Vas prosim, da se v takih slučajih z zaupanjem neposredno name obračate.

Ko stopamo tedaj z današnjim dnem v dravske banovine vsi složno na delo za novo ureditev našega ožjega delokroga, Vas pozivljam, da dajemo duška svoji udanosti napram Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I., Nj. prevzvišenemu rodu in skupni domovini, združeni Jugoslaviji. Da bi mili Bog Nj. Veličanstvo našega kralja še dolgo let ohranil zdravega, da bi mogli srečno in uspešno z današnjim dnem začeto delo končati pod njegovim čilim in modrim vodstvom, v blagor in korist vsega prebivalstva za močno in jako Jugoslavijo.

Slava Muč

Govor dr. Andrejke

Nato je povzel besedo zastopnik velikega župana ljubljanske oblasti dr. Rudolf Andrejka in tolmačil banu čustva uradništva spricho nove upravne ureditve z besedami:

»Gospod bani!

V imenu uradništva dosedanje županije ljubljanske in pooblaščen po zastopnikih državnih uradov, ki prehajajo z današnjim dnem v področje dravske banske uprave v Ljubljani, si dovoljujem predvsem izraziti naše veselje in zadoščenje nad velikim delom upravne preosnove, čigar zunanji izraz je tudi današnji čin, ko se oživotvarja kraljevska uprava dravske banovine.

To uradništvo je srečno, da pozdravlja danes v Vas, svojem vrhovnem šefu, moža, ki je kot izboren veščak na tehničnem polju aktivno deloval za povzdigo ljudskega blagostanja, ki je na vodilnih upravnih mestih kot poverjenik bivše deželne vlade za Slovenijo in kot minister za javna dela posvetil svoja bogata izkustva gospodarskemu napredku države in ljudstva in jih uveljavljal v znanstveno poglobljenem delu kot profesor na tehnični fakulteti naše univerze.

Državni uradniki in ostali državni nameščenci, ki prehajajo v sestavo nove kraljevske banske uprave, so v najtežjih časih visoko dvigali in neomajno držali prapor zvestobe do dela, stvarnega, nepristranskega in požrtvovalnega. Brez zanimanja za politične boje, ki so razsajali mimo njih, ostali so nepristopni političnim vplivom, ki so čestokrat poskušali posegati med nje, pogostoma sami sebi v obutno škodo.

Danes, ko zmaguje izza rešilnega manifesta Nj. Veličanstva kralja načelo stvarnega in nepristranskega dela, zre to uradništvo z vedrim licem v bodočnost in v svojo, saj ga navdaja globoka vera v končno zmago načela, ki se glasi: Skrb za javno blaginjo v luči pravice!

In ko zmaguje načelo zvestega dela, zmaguje hkrati tudi pravično spoznanje, da je treba temu zvestemu upravnemu uradništvu zagotoviti oni socialni in materialni položaj, ki naj bo v skladu z njegovo važnostjo in odgovorno službo.

Vaša dragocena zagotovila, gospod bani, ga utrjujejo v tej veri!

Prevzeti zanos in zadoščenja nad vidnimi uspehi preosnove naše uprave, Vas prosimo, gospod bani, da blagovolite prevzeti iniciatorju tega velikega pokreta, Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I. predložiti izraze naše globoke in hvaležne udanosti, s katerimi vemo obljubo, da bomo v svitu njegovih velikih idej, vestno, nesebično in požrtvovalno pomagali izgraditi započeto stavbo mogočne in srečne kraljevine Jugoslavije!

Zatem je ban predstavil navzočemu uradništvu pomočnika bana g. dr. Otmarja Pirkmajerja, ki je podal uradništvu naslednja načelna pojasnila o novi upravni reformi:

Govor pomočnika bana

»Lepim in bodrilnim besedam, katere smo pravkar slišali od gospoda bana, naj dodam nekaj svojih misli in želja povodom zgodovinskega momenta, s katerim počenja kraljevska banska uprava dravske banovine.

V razvoju upravne reforme v naši kraljevini smo dospeli v eno najmarkantnejših faz, ki je inavgurirana z zakonom o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja in ki je dobila svoje jasnejše obeležje z zakonom o bankski upravi. Proces, ki je počel z novim vladarjevim aktom z dne 6. januarja t. l., se razvija v smeri, katera daje upravniku, ki gleda na stvar z očesom objektivnega strokovnjaka, najlepše nade za uspešen zaključek v izvajanju upravne organizacije in uslavljenju upravnega delovanja. Ta proces ni nikakoli posebnost naše zemlje; mi mu najdemo paralelo skoro v vseh evropskih državah, ki se več ali manj aktivno trudijo, da dosepejo do nekega ideala upravne organizacije in upravnega delovanja. V vseh teh stremenjih, katera ženejo najraznovrstnejši motivi, kakor jih pač ustvarjajo življenjske in politične težnje v posameznih državah, najdemo mnogo skupnih točk, ki se dajo spojiti v eno osnovno črto, ob kateri vidimo rezultirati še tako raznolike komponente.

Ta osnovna črta se izraža v odločni težnji po racionalnosti uprave, kolikor se tiče formalno tehnične strani in v krepkem podčrtavanju kulturno-ekonomske strani uprave, kolikor se tiče njene vsebinske strani. Kot neizogibna posledica teh dveh karakterističnih temeljev idealne uprave nahajamo povsod krepko stremenje po dekoncentraciji, to je po prenosu poslov s centrala na nižje upravne

instance, a obenem dosledno izvajanje koncentracije imperija v jakih lokalnih upravah.

Tudi pri nas se reorganizacija ni mogla razvijati v nasprotstvu z omenjenimi osnovnimi načeli. Tudi mi smo krenili odločno na pravo pot ter izkoristili izkušnje ostalega evropskega sveta. Zato vidimo, da je zakon o notranji upravi krepko podčrtal prej omenjena načela in kar je posebno važno, da je postavil vse upravno delovanje na moderno bazo, ko ugotavljamo, da se mora vse upravno delovanje usmeriti tako, da služi razvoju in prospehu materialne in duhovne kulture zemlje in naroda. Tako postane obča kultura naroda in zemlje alfa in omega upravnega delovanja. To je moto, ki mora spremljati vsak naš korak in naša najvažnejša naloga je, da ta moto presadimo v vsak srez in v sleherno obično, da vzgajamo v tem smislu one, katerim zakoni poverjajo izvrševanje upravnih funkcij.

Ako ima uprava kulturnoekonomske cilje, tedaj je jasno, da se mora prilagoditi kar najbolj faktičnemu življenju naroda in njegovim prilikam. Življenje naroda je kompliciran mehanizem, katerega dirigira nebroj komponent, ki so vse med seboj v zvezi in ki vodijo mogočno kolesje, katero funkcionira kot celota ter zahteva upoštevanje te celote. S tem je opravičeno, da se državna uprava pojavlja v modernih državah koncentrirana v obliki uprave pod enim šefom, ki je poklican, da budno pazi, da je upravno uredovanje skladno, da gre razvoj poedinih upravnih vej v pravilnem razmerju, da ni neracionalnega trošenja sil in da harmonično delujoč upravni aparat da svoje maksimalne rezultate.

Pri nas je obča uprava v tem smislu z vsami svojimi vrtilinami uzakonjena in našla še posebno afirmacijo v novi organizaciji banske uprave. Ona nam daje garancijo za kar najbolj uspešno delovanje tembolj, ker prehaja na njo tudi delokrog, ki se je vršil dosedaj v oblastih in srezkih samoupravah. Tako dobiva obča uprava svoje največje nešje atribute pravilno aligirane lokalne uprave. Upravne funkcije, dosedaj deljene v državne in samoupravne, nerazdružljivo se spajajo v izvrševanju tako, da je uprava samo ena in usmerjena, da čuva državne in lokalne interese. Ona se pojavlja deljena samo v pogledu stroškov v zvezi z upravnim delovanjem. Ti se krijejo sedaj prvenstveno iz državnih sredstev, a kolikor gre za saturiranje lokalnih interesov področja banovine, iz sredstev, ki se črpajo iz tega področja. S tem prehajamo iz dvojnega upravnega sistema na enotni, kateri nam daje možnost cenejše in skladnejše uprave.

Samo v kratkih obrisih sem Vam predložil temelje našega novega upravnega sistema. Storitom to, ker želim v Vas vzbuditi prepričanje, da smo na pravem potu in da se lahko z najlepšimi nadami ter polnim optimizmom lotimo velikega dela, ki nas čaka. Ne smemo pozabiti, da smo ravno mi vsled dosedanjega nivoja uprave na našem področju poklicani, da postanemo primer dobro delujoče lokalne uprave. Na nas je, da se razprše predsodki in dvomi, ki se bodo znatili pojavili tam, kjer banske uprave vsled raznih težav ne bodo mogle pokazati takoj svojih uspehov. Zato se v tem svečanem trenutku zaobljubimo, da postanemo fanatiki tega dela za blagor naše širše in ožje domovine in da se ne bomo strašili težav, ki za nas ne smejo biti nepremagljive. Naj začetek poslovanja kraljevske banske uprave dravske banovine ne pomeni samo novo razdobje v zgodovini naše upravne reorganizacije, temveč tudi početek splošnega in vzajemnega delovanja vseh dobro mislečih činiteljev, početek razumnega ustvarjanja ekonomskih in kulturnih dobrin, da pripravimo lepšo bodočnost našemu narodu in osiguramo mogočen razvoj naši mili domovini.

S temi iskrenimi željami Vas prisrčno pozdravljam in prosim za Vašo podporo in trajno sodelovanje.

Uradništvo je sprejelo vse govore z iskrenim in navdušenim odobravanjem, nakar sta se ban in pomočnik bana seznanila s posameznimi uradniki. S tem je bilo to pomembno slavlje zaključeno.

Primorska banovina

Split, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je ban primorske banovine dr. Tartaglia sprejel bansko upravo v svoje roke in dal izjavo, v kateri navaja težkoče pri organizaciji banske uprave, ker je banska uprava nameščena v 7 različnih zgradbah. Njegova naloga bo, da bo po možnosti koncentriral upravo, v dveh ali treh zgradbah. V Sarajevo in Travnik je bil poslan poseben bankski odposlanec, ki je sprejel od tamošnjih velikih županov posle.

Rapallo

Žrtev, kakršne ni doprinesel noben drug narod, je sprejel jugoslovanski narod, ko je podpisal rapalsko pogodbo. Bila je to najvišja žrtev miru, ki je bila kdaj izvršena, in to žrtev je dal naš narod Evropi.

Nad vse velika je bila rapalska žrtev, a vedno je naš narod zvesto izpolnil vsako obvezo, ki je sledila iz te žrtve. S tem je znova in znova dokazal svojo vzgledno miroljubnost, s tem je znova in znova dokazal svoje viteštvo.

Težka žrtev miru je bilo Rapallo v začetku, danes pa je že spomenik jugoslovanske poštenosti in jugoslovanskega miroljubja.

Naj se ob obletnici Rapalla še posebej zalešketa tudi ta spomenik naše časti!

Prevzem banskih poslov v Zagrebu

Zagreb, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je ban dr. Josip Šilović nastopil svoje službeno mesto. Ob 9 je sprejel svoje uradnike, ki mu jih je predstavil podban Stojanović. Popoldne ob štirih je sprejel ban časnika, ki se z njimi nad eno uro razgovarjal. Pri tej priliki je ban dal časnika govor, ki ga je imel pri prevzemu poslov podban Stojanović in on sam.

Podban, predstavljajoč banu uradnike, ga je pozdravil takole: »Gospod ban! V tem zgodovinskem času sem poklican, da vam predstavim svoje tovarše in sodelavce in Vas pozdravim kot prvega bana savske banovine. Čutim potrebo, da izrazim veselje nas vseh, da so se zopet odprla vrata banskih dvorov, da sprejmemo novega bana in zaživi v njih novo življenje, novo življenje prešinjeno z železno voljo, ljubeznijo in providencialno skrbjo Njeg. Vel. kralja za ves narod, ki se začneja z vstopom novega bana, človeka iz ljudstva, bo prineslo one sadove, ki odgovarjajo želji Njeg. Vel. kralja, to je mir, zadovoljnost in napredek vsega naroda. Za doseg tega cilja stavljam Vas, gospod ban, na razpolago vse svoje umske moči in vsa ljubezen naših src. Naj živi Njeg. Vel. kralj in njegov kraljevski dom, naj živi Jugoslavija!»

Ban dr. Šilović je odgovoril: »Gospod podban, gospodine in prijatelji! Tretji oktober bo ostal, kakor se je v javnosti že večkrat naglašalo, z zlatimi črkami vklesan v zgodovini našega naroda. To je dan, ko se izpolnila žive želje, naše iz destinstva žive želje, posebno hrvaškega dela jugoslovanskega naroda. To je dan, ko je naš ljubljani in vzvišeni vladar sankcioniral naše narodno edinstvo, da so Srbi, Hrvatje in Slovenci eno, kar že od nekdaj vsi čutimo. Poznamo pa tudi naše narodne napake, od katerih je ena tipična, da smo namreč naginjeni k protekcionizmu. Mnogi naši ljudje prihajajo s posredovanjem sorodnika do državnega uradnika in si prizadevajo v kateremkoli vprašanju dobiti tako rešitev, kakršni oni žele. To ni dobro. S 3. oktobrom se je začelo v državi novo življenje. Od danes, ko je v državi stopilo v življenje devet banov, si moramo vsi prizadevati, da se to zlo izkorenini. Pristranost je zločin, ki teško škoduje vsemu narodu, ki mora vse to plačati s svojimi žulji. Naš narod je krasno povedal, kako moramo vršiti svoje dolžnosti v lepem pregovoru: »Ni po babu, ni po stricem, več po pravdi Boga velikoga.« Še večji zločin od protekcionizma je podkupovanje, in naša največja dolžnost je, da odstranimo vsakega, ki se pregreši proti svoji dolžnosti in sprejme podkupnino. Čim prej zapusti naše vrste, tem bolje. Mi pravniki smo se že v rimskem pravu učili, da je treba v uradnih stvareh držati znanega izreka »audiamus et altera pars«: v nobenem slučaju se ne sme izvršiti obsodba, da se ne bi zaslilo obeh strank, ker sicer sodba ne bo pravična. Naša sveta dolžnost je, da bomo z narodom prijazni, toda naša dolžnost je tudi, da brezobzirno zahtevamo spoštovanje do državnih oblasti in njenih organov. Tudi v novem kazenskem zakoniku, ki bo stopil v veljavo 1. januarja 1930, da se lahko oprostijo oni, ki je nastopil proti državnemu uradniku, ako ga je uradnik z nedostojnim postopanjem izval. Na to Vas posebno opozarjam, da vsak od vas postopa z ljudstvom odločno, toda pravično, lepo in ljubeznivo. Vam vsem, ki ste se učili prava, sem bil učitelj. Vsi me dobro poznate in veste, da sem dobrih pravi oče. Veste pa tudi, da sem proti ničvednejšem neumnimljen. Spoštnost, točnost in marljivost zahtevam od vsakega, bodite pa uverjeni, da bom v tem jaz prednjačil. Mene je Njeg. Vel. kralj počastil s svojim zaupanjem, ki mi ga je sporočil njegova desna roka predsednik vlade general Peter Živković, in jaz sem na svoja stara ramena v 72. letu življenja sprejel težko dolžnost bana v želji, da posvetim vse svoje sile za dobro kralja in domovine. Zato s polnim upravičenjem pričakujem od vas, ki ste v najboljših moških letih, da daste vse svoje sile na razpolago za kralja in domovino. S tem končam in vas pozivam, da zaključite: Njeg. Vel. kralj živi!»

Nato je imel ban daljši razgovor z časnika, ki je izjavil, da bo delal na to, da bo njegovo delo veljavno, skrbel bo, da bodo časnika dobivali o njegovem delu poročila. Po njegovih namERAH bodo seje banskega sveta javne, ter bodo imeli pristop časnika in občinstvo. Na opombo nekega časnika, če se mu ne zdi, da je preveč banskih svetnikov v Zagrebu, je ban odgovoril, da se ne boji predsedovati, čeprav bi jih bilo 50.

Danes je novega bana obiskal rektor zagrebske univerze z dekani, ki mu je polagal na srce želje zagrebske univerze, nakar mu je ban obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči za napredek zagrebske univerze. Nadalje je ban danes obiskal zagrebskega nadškofa dr. Bauerja. Po razgovoru s časnika, ki se je dal dr. Šilović z njimi slikati.

Zagreb, 11. nov. AA. Uradno: Ban savske banovine g. dr. Josip Šilović bo sprejemal stranke in deputacije ob četrtkih in sobotah od 8 do 12 dopoldne.

Zagreb, 11. nov. AA. Uradno: Pomočnik bana savske banovine g. Sava Stojanović je danes prevzel pomočniške posle.

Zagreb, 11. nov. AA. Uradno: Pomočnik bana g. Sava Stojanović bo sprejemal deputacije in stranke ob četrtkih in sobotah od 8 do 12 dopoldne.

Šef tržaške policije - ustreljen

Ustrelil ga je policijski komisar Salviolo

Trst, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Danes opoldne je bil izvršen na stopnicah policijskega ravnateljstva v Trstu strašen umor. Šef tržaške policije Schillaci se je ravno hotel odpeljati, ko se mu je v veži postavil nasproti policijski komisar Salviolo, rodom iz Sicilije, ki je bil šele pred kratkim časom prestavljen v Trst. Pograbil je revolver in iz neposredne bli-

žine oddal na šefa policije dva strela. Bil je zadet v srce in je umrl v par minutah. Strelca so takoj aretirali. Schillaci je bil nadvse strog uradnik ter se domneva, da je prišlo med njim in Salviolom do ostrega nastopa radi izvršitve neke policijske odredbe ter da se je hotel Salviolo maščevati. Dogodek je povzročil v Trstu največjo senzacijo.

Inozemski tisk o novem ital. incidentu

Belgrad, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Iz Berlina javljajo, da se Vossische Zeitung obširno peča z incidentom, ki ga je izzval italijanski polkovnik Cassano v belgrajski restavraciji Kazina, ko je provociral spopad z nekim belgrajskim trgovcem. List naglašuje, da je kljub temu, da je Cassani bil izzivalec, italijanski poslanik zopet vložil protestno noto pri zunanjem ministru dr. Marinkoviču.

Nemški tisk se je pri tej priliki dalj časa pomudil pri razmerah, ki vladajo v Jugoslaviji. Listi pišejo, da bo nova upravna razdelitev države na banovine bodočemu velikemu razvoju države le v korist. Ko prestane sta-

nje, ki so ga do sedaj povzročali plemenski spori in strankarski prepri, se bo nudila prilika, da se Jugoslavija gospodarsko dvigne. Listi navajajo, da je 3. oktober krona 6. januarja in temelj nove bodočnosti. V tej zvezi razpravlja ves nemški tisk o možnosti gospodarske zveze med Jugoslavijo in Nemčijo. Nova ureditev Jugoslavije je važna za nemško industrijo, ker bo potem banovini lahko dobila direktne stike s posameznimi pokrajinami. Nemškemu narodu je na tem, da naveže z Jugoslavijo dobre gospodarske zveze, da utrdi medsebojno prijateljstvo in da pride do močne jugoslovansko-nemške politične zveze.

Borba Uzunova proti bolg. vladi

Uzunov pristaš Stambolijshega — Ni izvršil roparskega napada

Sofija, 11. nov. AA. Današnji jutranjki priobčujejo senzacionalne podatke o zadnjem razbojniškem napadu tolovaja Uzunova na vlak v okolici Berkovice. Razbojniki so izpali 40 potnikov. Uzunov je spravil potnike v bližnjo čuvajnico, a žene v vlaku je pustil na miru.

Različne vesti trde v zvezi s tem napadom na vlak, da Uzunov ni izropal potnikov. Uzunov je imel na potnike nagovor, v katerem jih je v imenu vseh revolucionarjev pozival k skupni borbi zoper sedanjo vladu. V svojem govoru je omenil g. Malinova in dejal, da naj še bolj energično nadaljuje borbo proti sedaj vladi. »Sedem let se že borimo,« je dejal Uzunov, »za svoje ljudi in se bomo borili do tlej, da dosežemo svoje cilje.«

Ostali listi ne priobčujejo Uzunovega govora, pač pa objavljajo vsebino pisma, ki jih je Uzunov poslal vladi, prebivalstvu in uredništvu »Utra«. Govore, da je Uzunov poslal pismo tudi bolgarskemu kralju Borisu, ki pa ga oblasti niso odprle. Pismo na vlado slove: »Tirani, vi ste ubili 30.000 kmetov in našega voditelja. Vi želite ubiti zemljoradniški savez. A ti ne boste uspeli. Mi, ki smo učenci Boteva in Levskega, se bomo borili do ured-

ni svojih ciljev. Vi ste ubili toliko dobrih Bolgarov, kolikor jih niso Turki v pet sto letih bolgarske sužnosti. Ubili ste našega učitelja, ali niste mogli zatreči naših idealov. Narod si bo sam postavil svojega voditelja.« Pismo je podpisal Uzunov kot »učenec Stambolijskega«. Pismo nosi datum 9. novembra 1929.

V pismu na prebivalstvo apelira Uzunov na vse dobre Bolgare in sploh vse one, ki ljubijo Bolgarsko ter Malinova in ostale opozicionelce, svetujoč jim, da nadaljujejo borbo proti vladi.

V pismu na uredništvo »Utra« protestira Uzunov proti poročilu tega lista, da bi bil on s svojimi tovariši izropal potnike pri Slomeru.

Neki listi zatrjujejo, da je razbojnik Uzunov s svojo tolpo pobegnil preko meje. Uradno poročilo o razbojniškem napadu Uzunova pa trdi, da o orožniki in policija za petami Uzunova in njegove tolpe. Po poročilih nekih listov so oddelki orožništva že obkolili Uzunovo tolpo. List »Sofija« priobčuje izjavo berkovskega okrožnega načelnika, v kateri le-ta zanika, da bi bil Uzunov poslal kaka pisma ali pa imel na izropane potnike kak nagovor.

Izstradanje žensk in otrok naj se izloči kot vojno orožje

New York, 11. nov. (Tel. »Slov.«) V dosedanji teoretični debati o svobodi na morju je včeraj Hoover sprožil novo pobudo s tem, da je v Washingtonu ob obletnici premirja v nekem govoru predlagal, da naj se v bodočih vojnah vse ladje, ki prevažajo živila, starijo v enak položaj, kakor bolniške ladje, da se prom t živilskih ladij med nevtralnimi in vojskujočimi državami ne ovira in s tem izloči izstradanje žensk in otrok kot vojno orožje. Ta njegova pobuda bi lahko preprečila vojno ali pa jo vsaj omejila. Ta svoj predlog stavlja v razpravo vsemu svetu. Bil je mnogo let osebnega mnjenja, da mora biti prevoz živil v vojnem času zavarovan pred vsakim napadom. V vseh važnih vojnah zadnjega časa je igralo veliko strateško vlogo prizadevanje držav, da se transport živil prestreže ali zavaruje. Prej ali slej mora svet uvideti, da je v tem eden izmed načelnih faktorjev za svetovno

razorožitev. Varstvo transporta živil v vojnem času mora biti najvažnejše vprašanje vseh držav, nevtralnih ali vojskujočih. Hoover je pri tem naglašal, da ta predlog ni uradno po ameriški vladi naslovljen na nobeno državo ter je priznal, da ga je treba dolgo in temeljito proučevati. Tudi njegova misel ni namenjena za bodočo razorožitveno konferenco v Londonu, ker ima ta konferenca drugo svrhu.

Hoover je še izjavil, da je bilo tekmovanje v oboroževanju eden od vzrokov, ki vodi do nezaupanja in diferenc. Odstranitev tega nezaupanja je bil prvi in najvažnejši povod za to, da so se ponovno začela pomorska pogajanja. Hoover trdno upa na uspeh konferenc, ki se bo sestala meseca januarja. Amerika se že dogovarja z Anglijo o pariteti brodovja. S tem se bo znatno znižalo brodovje in doseglo olajšanje gospodarskih bremen obeh narodov.

Curtius - zunanji minister

Berlin, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je definitivno izvršila spopolnitev nemškega državnega kabineta po dr. Stresemannovi smrti. Državni gospodarski minister dr. Curtius, ki je po smrti Stresemannovi začasno vodil posle zunanjega ministrstva, je bil imenovan za nemškega zunanjega ministra, za gospodarskega ministra pa je bil imenovan vseučiliški profesor v Kölnu dr. Pavel Moldenhauer, ki pripada enako, kakor Curtius in Stresemann, nemški ljudski stranki. V političnem pogledu je pripomniti, da so se ponesrečila vsa tajna prizadevanja, povečati revirement in pri tej priliki odstraniti socialnodemokratskega finančnega ministra dr. Hilferdinga, ravno tako pa tudi namera nemške ljudske stranke, spraviti v gospodarsko ministrstvo kakšnega zastopnika velike industrije. Dr. Moldenhauer pripada sredini.

Nov protifašistični atentat

Newyork, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj je pred nekim kinematografom v Buenos Airesu, v katerem so predvajali neki Mussolinijev film, nenadoma eksplodirala bomba. Ranjenih je bilo 12 oseb. Nastala je velika panika. Domneva se, da so atentat izvršili protifašisti.

† dr. Franjo Papratovič

Zagreb, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Sinoči ob 9 je umrl v Zakladni bolnici v Zagrebu v 85. letu življenja dr. Franjo Papratovič, odvetnik v Osijeku. Pokojni je bil eden znanih političnih osebnosti v Slavoniji. V politiko je vstopil kot Starčevićev učenec in sodelavec. Nastopil je tudi ob prvem katoliškem kongresu v Zagrebu. Dalj časa je bil član hrvaškega sabora, nekaj časa celo njegov podpredsednik. Po vojni je bil urednik hrvaškega lista v Osijeku. Po svoji politični orientaciji je pripadal stranki federalistov. Njegovo truplo bodo jutri pripeljali v Djakovu, kjer mu bodo priredili slovesne pogrebe.

Nürnberg, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je bilo pripeljanih na trg z železnico samo 100 bal. Kupčija je bila skrajno mirna in prodanih je bilo samo 50 bal. Dosegle so se cene za srednji gorski hmelj 40—50 in za srednji hallertauski 60—70. Za tranzitni hmelj ni bilo nobene kupčije. Razpoloženje zelo mirno.

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvedke Edvard Saborsky et Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pripeljanih 1995 glav živine, na kontumetni trg pa 641. Iz Jugoslavije je bilo 183 glav. Cene so bile: za vole I. 2.15—2.30, II. 1.70—2, III. 1—1.20, za krave I. 1.30—1.50, II. 1—1.15, za bike 1.20—1.40, za klavno živino 0.60—0.80. Tendence zelo slabotna. Cene so v sološnem padle za 10 do 15 grošev.

Belgijsko odlikovanje neznane junaka

Belgrad, 11. nov. (AA.) Belgijski poslanik na našem dvoru g. Delecoigne je imel davi po položitvi velikega vojnega križa s palmami na grob neznane junaka naslednji govor:

»Gospod predstavnik Nj. Vel. kralja! Gospod minister! Gospoda! Moj vzvišeni vladar, Nj. veličanstvo kralj Albert je blagovolil s sklepom z dne 1. septembra t. l. odlikovati z vojnim križem s palmami srbskega neznane junaka. Vrhovni poveljnik belgijske vojske je hotel s tem v svojem imenu, kakor tudi v ime- nju bivših bojevnikov počastiti hrabrost in slavo srbskih čet in vladarjev, ki so jih povedli v težke preizkušnje in borbe ter na pota, polna boli in krvi, da uresničijo dolgoletni ideal, jugoslovanskega ujedinjenja.

Nič ne zbljuje tako, kakor podoba trpljenja. Bratstvo v orožju med Srbi in Belgijci je zapečateno s spomini na skoro ista trpljenja. Ti spomini so nenadni napad, zatem umik pred ogromno premočjo in materijalnimi sredstvi sovražnika, izgnanstvo, bolesten odjek v vseh dušah zaradi invazije in tujeve okupacije; pri vsem tem pa neokrnjena vera v končno zmago domovine, nato vrnitev v domovino, ki je bila v ruševinah. 11. november naj ima za ves svet ta izreden pomen: Ta dan naj pomeni končni umik osvajaških naerov pred spoštovanjem človeškega življenja. Ko izročam s slavo ovenčano odličje hrabrosti Neznane junaku, ki je padel, da osvoji mir za svojo domovino, izrekam željo svojega vzvišene vladarja, kakor tudi vseh Belgijcev: Naj bi bila velika jugoslovanska vojska s svojimi tradicijami hrabrosti in discipline trajno jamstvo proti vsakemu napadu tudi v bodočnosti.«

Velika bitka na Kitajskem

London, 11. nov. (Tel. »Slov.«) Pred par dnevi napovedana velika bitka pri Honanu se je že začela pri Mihsvenu. Cete generala Fenga so prodrle do železnice, ki vodi v Lunghaj. Čete kuominanga se omejujejo samo na obrambo.

Izjava eksekutive „Slovenske liste“

Spričo dogodkov na redni skupščini SSLU 8. novembra, ko sta padla na somišljenike »Slovenske liste« znana medklica in ko so somišljeniki »Slovenske liste«, okoli 300 po številu, zapustili skupščino z izjavo, da se tako dolgo ne morejo udeleževati skupščine in dela SSLU, dokler ne dobe polnega zadoščenja, podaja eksekutiva »Slovenske liste« slušateljem ljubljanske univerze in javnosti to izjavo:

1. Eksekutiva »Slovenske liste« je v petek, 8. novembra, zahtevala najprej od Rudolfa Lučevnika, abs. techn. in Dušana Čeha, stud. techn. pismen preklic in obžalovanje njihovih medklic. Zahtevi eksekutive se ni hotelo v polni meri zadostiti.
2. Eksekutiva »Slovenske liste« je stavila z ozidrom na pripravljenost sodelovanja »Slovenske liste« v SSLU zastopnikom »Liste jugoslovanske omladine« 9. novembra sledeči predlog: Skliče naj se skupščina SSLU z dnevnim redom: a) Preklic in javno obžalovanje obeh medklic po obeh prizadetih in po zastopniku njihove liste; b) Poročilo revizorjev; c) Samostojni predlogi. Naslednji dan: d) volitve in d) služajnosti. Predlog je bil v celoti odklonjen.
3. Isti predlog smo stavili ponovno dne 11. novembra brezuspešno.
4. S tem je »Slovenski list« kakršnokoli sodelovanje v SSLU onemogočeno.
5. V soboto 9. novembra izvoljeno predsedstvo SSLU predstavlja dejansko komaj eno tretjino vsega slušateljstva.
6. »Slovenski Narod«, »Jutro« in »Politika« so poročali o poteku dogodkov nerazmišljeni in popolnoma tendenciozni. »Slovenska lista« je tudi tozadevno že ukrenila potrebno.

Slovenski akademiki! Bodimo vsi eno!

Ljubljana, 11. novembra 1929.

Eksekutiva »Slovenske liste«:

Hribovšek Anton, cand. iur. — Potokar Mirko, cand. iur. — Boje Vilko, stud. iur. — Poženel Radič, stud. techn. — Koren Viljem, cand. iur. — Ilija Alojzij, stud. theol. — Pitako Vilko, cand. iur. — Kuret Niko, cand. phil.

Rapalski dan na univerzi

Včeraj so priredila akademska društva spominsko svečanost ob priliki rapalske obletnice. Govorili so akademiki Suklje, Hribovšek in Alujevič. Po v redu zaključnem in uspelem zborovanju so zapeli akademiki državno himno ter vzklikali Jugoslaviji in kralju Aleksandru.

Nobenih zabav in nobenih kinematografskih predstav danes, to je želja akademske mladine!

Učiteljske vesti

Belgrad, 11. nov. (Tel. »Slov.«) S kraljevim ukazom so upokojene sledeče učiteljice: Lukmar Marija, Ljubljana, Bezeljak-Bajer v Litiji, Lokar Kunej Angela v St. Juriju pod Kumom, Sone-Drnovšek Franja v Jarenini, Kersnik Alojzija v Radomljah, Mihelčič-Kovačič Matilda v Ljutomeru, Abulnar Marija v Ljubljani, Koprive-Sumenjak Marija v Ščavnici in Savič-Wach Marija v Mariboru.

V učiteljsko službo so sprejeti sledeči: Jazbec Ladislav v Strojini, okraj Dravograd, Kržišnik Gustav v Černeči vasi, okraj Krško, Martinček Marija v Strekljčevu, okraj Črnomelj, Izlokar Rastislava v Bogojini, okraj Dol. Lendava.

Koncert tria Brandt

Snoči je bil v Filharmoniji koncert tria Brandt (Fanika Brandtova, Hilde Folger, Herta Reissova), s sporedom: Beethoven, Händel, Brahms, Smetana. Koncert je bil kvalitativno na presenetljivo visokem umetnostnem nivoju, tako kar se tiče programa kakor tudi izvedbe — že dolgo časa nismo čuli kaj podobnega in tako res umetniški izvajanje. Zaljubljeni je bil koncert slabo obiskan. Več o vrlih umetnicah jutri.

V.

Naš tujski promet

Belgrad, 10. novembra.

So statistike, žalostne in razveseljive, navadno pa le prevladujejo žalostne. Tokrat moremo poročati o zelo razveseljivi statistiki, to je statistika o tujem prometu v naši državi. V tem oziru je bilo letošnje leto prav blagoslovljeno leto. Iz te statistike, ki jo je sedaj izdalo trgovinsko ministrstvo, priobčujemo nekaj podatkov. (Nanašajo se večinoma na prvih devet mesecev letošnjega leta in le za najvažnejše kraje.)

Skupno je naša važnejša letovišča obiskalo letos 174.528 letoviščarjev, od teh je bilo 86.350 jugoslovanskih in 88.173 tujih državljanov.

Tri pokrajine v državi prednjačijo v tujem prometu. Te so Dalmacija, Slovenija in Hrvatsko Primorje. Prvo je obiskalo 28.160 naših in 29.676 tujih državljanov. Slovenijo je obiskalo 22.592 naših in 26.234 tujih državljanov. Hrvatsko Primorje je obiskalo 22.592 naših in 26.234 tujih državljanov. Ostalo Hrvatsko je obiskalo 2036 jugoslovanskih in 372 inozemcev, Bosno 10.811 jugoslovanskih in 2890 inozemcev ter Črno goro 1798 naših državljanov in 2943 tujih. V Vojvodini in Srbiji je tujski promet še zelo slabo razvit in statistika ne naveda za nju podatkov.

V Dalmaciji so upoštevani le tri mesta (prva številka pomenja obisk naših, druga pa obisk tujih državljanov): Dubrovnik: 12.346, 17.858; Split: 15.589 in 11.391 ter Hvar: 225 in 427. Se-

veda je bil tujski promet v Dalmaciji še mnogo večji.

Za Hrvatsko Primorje naveda statistika podatke za Sušak, Bakar, Kraljevico, Crikvenico, Selce, Novi, Senj, Baško, Rab, Aleksandrovo, Krk, Malinsko, Omišalj in Vrbnik. Pomembnejši obiski so imeli: Sušak: 4749 in 2314; Crikvenica: 4487 in 7799 ter Rab: 2190 in 8333.

V Sloveniji so upoštevani Bled: 14.039 in 24.106; Kranjska gora: 2105 in 114; Slatina-Radenci: 351 in 41; Rogaška Slatina 5512 in 1938 ter Dobrna: 585 in 35.

V Bosni so upoštevani Sarajevo, Ilidže, Ivan planina in Jajce. Važno je pač le Sarajevo: 8528 in 2578.

V Črni gori sta upoštevani le mesti Cetinje in Nikšić.

Največji letoviški kraj v Jugoslaviji je še vedno naš Bled, saj ga je obiskalo 38.145 tujcev. Daleč za njim pridejo Dubrovnik (29.204), Split (26.980), Crikvenica (19.286), Sarajevo (11.106), Aleksandrovo (10.725) in Rogaška Slatina, ki je na sedmem mestu z 7440 tujci obiska.

Kakor rečeno, statistika je pomanjkljiva in manjka v njej še vse polno krajev, v Sloveniji na primer Celje, Ljubljana, Bohinj, Kamnik in drugi. Približno se more računati, da je bilo letos v jugoslovanskih letoviščih nad dve sto tisoč tujcev, od teh nad polovico inozemcev. Slovenska letovišča je obiskalo letos približno nad 60.000 tujcev, od teh je več ko polovica inozemcev.

Koroški pevci v Mariboru

Velika unionska dvorana je bila nabito polna kakor le redko tako, da so vstopnice primanjkovali. Koncerta so se udeležili poleg ogromne množice Mariborčanov prevzvišeni knezoškof dr. A. Karlin, presvetli škof dr. I. Tomažič, okrožni inšpektor dr. Schaubach, oblastni komisar dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, minister v p. dr. Kukovec kot zastopnik Narodne odbrane, ravnatelj dr. Tominšek ter drugi odlični dostojanstveniki v številnem zastopstvu. Pevci so lepo in pravilno odpele posamezne koroške narodne pesmi, zlasti je ugajala »Pojdemo v škufce«. Tudi preprosti pevovodja iz šole domačega župnika je izborno izvršil svojo nalogo, tako da se je občinstvo oddolžilo pevcem z gromkim in frenetičnim aplavzom ter mestoma viharimi ovacijami. Dekleta v narodni noši so nataknila pevcem rdeče nageljnice, pevovodja P. Kernjak pa je dobil krasen šopek. Med odmorom je spregovoril o značaju koroških narodnih pesmi tajnik celovške Kršč. soc. zveze Vinko Zwitter. Po koncertu se je vršil v dvorani Prosvetne zveze prijateljski večer, ki ga je s primernim nagovorom otvoril predsednik tukajšnjega kluba koroških Slovencev F. Hochmüller. Večera so se udeležili vsi mariborski pevski zbori, ki so tudi zapeli nekaj pesmi. Za lep sprejem se je pristrčno zahvalil preprost kmet s Koroške. Nato sta še govorila dr. J. Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze, ki je v svojih izjavah naglašal veliki pomen slovenske pesmi za naš narod. Narod, ki poje, ne more umreti. Tudi je v svojem govoru priporočal koroškim bratom gojitve in širjenje slovenske prosvete in kulture kot prvega in najizdatnejšega narodno obrambnega sredstva. V imenu mariborskih pevskih društev je spregovoril g. Arnuš, gospa Maistrova pa v imenu svojega soproga generala Maistra.

Naravnost triumfalni sprejem bratov iz Koročana, njih veličastni nastop v unionski dvorani in pa prijateljski večer so bili mogočni dokazi bratstva in zvestobe, ki ne pozna meja Karavank.

Dekle v moških hlačah

V Sidu, mirnem, malem in precej dolgočasnem sremem mestecu, se je pripetil te dni slučaj, o katerem bodo ljudje tam še dolgo govorili.

Meseca maja tega leta je prišla iz Bifeline v Sid v moško obleko oblečena vaška krasotica Ljubica Milanović, doma iz vasi Naševo v okraju Zvornik.

Zglasila se je pri bogatem kmetu Gabrielu Tormi, kateremu se je predstavila kot Ljubomir Milanović. Stari Torma je ravno potreboval hlapca, mladi »Ljubomir« pa mu je zelo ugajal in ga je takoj sprejel v službo. »Ljubomir« je opravljal vsa dela pri hiši na največje zadovoljstvo svojega gospodarja in to celo najtežja poljska dela. Čas je tekel dalje in nihče ni na hlapcu opazil kaj posebnega. »Ljubomir« je zvečer plesal z vaško mladino kolo, se pajdajšil z vaškimi fanti in z njimi pobjahal v krčme — tudi bril se je, kakor vsi fantje.

Ni bil samo stari Torma, ki mu je bil mladi hlapec po všeči. Tudi mlada dekleta so se rada ozirala za njim. Vaška krasotica Nevenka Kovinčič, edinka svojega bogatega očeta v bližnji vasi Adaševcih, se je do ušes zaljubila v mladega »Ljubomira«. Nevenki je bilo zaman prigovarjanje njenih staršev, ki so nazadnje, dasi silno neradi, le privolili v poroko svoje hčere z »Ljubomircom«, čeprav je bil ta le navaden hlapec brez premoženja. Mladi zakonci par naj bi se po poroki naselili v hiši ženinih staršev.

Predno pa je prišlo do tega, se je v eni šolskih gostiln zgodilo nekaj, kar je uničilo vse upe mladega dekleta. »Ljubomir« je sedel v četrtek zvečer z nekima svojim prijateljem v gostilni. Naenkrat je zmanjkala prijatelju listnica, »Ljubomir« pa je bil osumljen kot tat. Prijeli so ga »orožniki«.

Ze pri prvi telesni preiskavi so orožniki na »kmetjskem fantu« opazili posebnosti, ki so do vsega vzbudile njihovo pozornost. Na stražnici pa se je »Ljubomir« na mah spremenil v lepo Ljubico. Ljubica je morala priznati, da ni fant, ampak deklet. Na vprašanje, zakaj se je oblačila v moškega, je dejala, da je odšla spomladi sama iz Bifeline k svojemu svaku v Bajmok. Da je ne bi fantje spota nadlegovali, se je oblekla v moškega. Da

Sida je že prišla, ni pa sicer našla poti do Bajnoka, pač pa službo. Kmetu Tormi se je predstavila kot moški in je zato tudi nadaljevala svojo tedanjo vlogo.

Izkazalo se je dalje, da Ljubica ni ukradla pogrešane listnice in je bila zato izpuščena iz zapora ter poslana v svojo domačo občino. Hudo začudeno je pogledal šele stari Torma, ko so mu povedali, da je »Ljubomir« bilo deklet. Pa tudi drugod, v gostilnah, na cestah, v pekarnah, v kinu, na trgu, povsod v Sidu, kjer se zbirajo ljudje, je sedaj edini razgovor o dekletu »Ljubomiru«.

Tiho mestece Sid ima svojo senzacijo.

Zivi spomeniki svetovne vojne

Včeraj ob enajstih je v celi državi zvonilo po vseh cerkvah in prenehalo delo v počastitev smrtne žrtve junakov svetovne vojne. Tem smo postavili že mnogo krasnih spomenikov, ki bodo našim potomcem dolgo pričali o mrtvih junakih in naši požrtvovalnosti, ker smo jim postavili spomenike. Premnogo je pa med nami še živih takih junakov, ki obžalujejo, da niso tudi oni bili tega počestčenja deležni, obžalujejo, da so še med živimi in obžalujejo, ker morajo živeti. To so pravi junaki, ki čutijo in trpe na svojem živem telesu vse posledice in grozote svetovne vojne. Ti junaki se nahajajo po večini v najslabšem gmotnem položaju in trpe razen bolečin še pomanjkanje in glad, ker so za delo in pridobitek nesposobni.

Invalidnina, ki jo dobe, je majhna. Malo, zelo malo je takih, ki se teh bednih junakov še spomnijo, kajti čas je zagrnil spomin na svetovno vojno ter obdobjemo le neme spomenike, ki jih postavljamo z mnogimi žrtvami padlim, mrtvim junakom; za žive imamo pa dostikrat le pomilovalen pogled. In ti so pravi živi spomeniki svetovne vojne, ki smo jih pustili v nemar in pozabljenju. Samo ljubljanska krajevna organizacija vojnih invalidov ima preko dva tisoč takih živih spomenikov, kot članov v svoji evidenci, in je velik del skrajno siromašen. Mnogo teh organizacija podpira, a podpore so skromne, ker so tudi dohodki skromni in odvisni le od redkih, a blagih dobrotnikov. Zveza vojnih invalidov je vsled tega vedno v skrajnih denarnih stiskah. Da bo odbor svojim najrevnejšim članom vsaj za zimo nekoliko pomagal, je pričel pošiljati uglednim osebam prošnje za podpore in naj bi ne bilo nikogar, ki mu je prizanesla svetovna vojna, da bi se prošnji ne odzval vsaj z malim darom v pomoč revnim vojnim invalidom, vdovam in sirotam. Vsi darovi in blagi darovalci bodo objavljeni. — Udruženje vojnih invalidov krajevni odbor v Ljubljani, št. Peterska vojašnica.

Novice iz Amerike

Čičaški Slovenci za slovensko banko. List »Amerikanski Slovenec« je pred kratkim sprožil misel, da je potrebno, da si čičaški Slovenci ustanove lastno slovensko banko. Delokroga je dovolj. Čičago ima nad 50 slovenskih društev, dve župniji, več trgovcev in obrtnikov in več kot 10.000 naših ljudi. Slovenska banka bi prav lahko izhajala in narodu bi bil koristen tak gospodarski zavod. Zanimanje je veliko in, kakor izgleda, pride ideja slovenske banke prej ali slej do realiziranja.

Smrtna kosa zadnjih dni. V Clevelandu je umrla rojakinja Franciška Modic, stara 34 let, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici. — V Canonsburgu, Pennsylvania, je umrla Karolina Česnik, na posledicah operacije. — V Pueblo, Colorado, je umrla rojakinja Franciška Mišmaš, stara 32 let, doma iz St. Jurja na Dolenjskem. Umrla je radi ponesrečene operacije. — Istotam v Pueblo je bil pokopan te dni slovenski rojak Silvester Novak, ki se je ponesrečil z avtomobilom.

Odolohrani zobe
zdrave in jamči za
sveže dišeč duh!



Med 7 prednostmi ena :

Slike za izrezati!



Praktično za perilo in lep dar za drage
malčke s slikami za izrezati daje

Schichtovo Terpentinovo Milo



Strahovi v Zemunu ali ljudska neumnost

Zemun je že precej veliko meso in kot predmestje Belgrada stalno raste. Zlobni jeziki v Belgradu govorijo sicer, da obenem s tem raste tudi neumnost njegovih prebivalcev, kar pa ne bo popolnoma res, temveč le v toliko, da se neumnost prav nič ne zmanjšuje. Morda pa imajo jeziki le nekaj poudarka, ko tako govorijo o Zemunci. Tak povod naj bi bili razni »strahovi« in »skrivnostni« pojavi, ki se dogajajo v Zemunu.

Koliko silnega vznemirjenja so doživeli Zemunci, ko se je v neki hiši v Sudjeljevi ulici pojavil »vampir«! Prosimo: Zemunci so sveto verjeli, da hodijo nalašč in ravno v to hišo z onega sveta duhovi in strahovi, morda celo sam vampir in krvose. Vsem tem prikaznim pa ni nič drugega bolj mar, kakor delati nered v hišnem inventarju in razburjati živce hišnim prebivalcem. Ponudi so po podstrešju ropotali lonci, zabojji so se premetavali, kakor obsedeni, po zraku so frčali skrivnostni listki, popisani s cirilico in pardon gospodje duhovi, v zelo slabem srbskem pravopisu. Lastnica hiše, sedemdesetletna starica in njena vnukinja, cvetoče dekle, sta se kar tresli, starica je dobila celo živčni napad. Vrhunec in najboljši efekt so »duhovne« dosegle, ko je ponoči na glavo vnukinje od bogvekd priletel listek z napisom: »Trpim, nosi me dalje!«

Tedaj je hotela učena vnukinja stvar docela pojasniti in poizvedeti pri duhovih, kaj želijo. Kako neki? Enostavno s pomočjo tistega telefona, po katerem duhovi baje najraje občejujo z navadnimi zemljani, to je s spiritistično muziko. Zdi pa se, da duhovi sami ne verjamejo v spiritistične eksperimente in nadepolni poizkusi britezne mladenke niso uspeli.

Če ni pomagala spiritistična muzika, bo pa pomagala policija, si je mislila še britežna starica in je poklicala na pomoč policijo. Ta je res prišla in takoj napravila red. »Duhov« sicer ni aretirala, tako daleč naše zemeljske policije še niso napredovale, toda kdo ve zakaj, red je pa le napravila. Morda so se duhovi ustrašili trdo okovanih policijskih škornjev ter orožja, ali pa česa drugega. Od tedaj duhov ni več v hišo. Krasen mir je sedaj tam.

Ampak policija je hotela vedeti še več. Predvsem, zakaj so »duhovi« obiskovali ravno to hišo? Kje tič zaje? Hudomušni sosedje pravijo, da so »duhovi« zato hodili strahiti v to hišo, da bi prisilili starico, naj se izseli ali proda hišo prav poceni. Morda je bil tudi kak nestrpen dedič, ki se mu je preveč mudilo za dedščino, pa je hotel starico tako prestrašiti, da bi se preselila na oni svet.

Pa še nekaj je poizvedela policija. V Zemunu je, kakor znano, vse polno raznih sekt in ločin, nekaterih prav bedastih; tako so tam adventisti, baptisti, spiritisti, teozofi itd. Ena teh sekt je skušala premamiti starico, naj bi prestopila k njej in da bi premagal njen odpor, ji je nazorno pokazala, kaj so »vampirije« in »strahovi«. Seveda sekti ni bilo toliko za onemogočeno starico, pač pa za njeno hišico, ki bi sekti tako prav prišla, če bi je starica njej zapisala v testamentu. Ali s policijo se ni kaliti in duhovi so se morali umakniti Tormi v tem grobu

je tičal zaje! Duhovom ni bilo za starico, njim je šlo za hišico.

Obenem se je sedaj, ko je policija malo pričela proučevati bujno sektaško v Zemunu, pojasnil še neki drugi zemunski »čudež«. Pred leti so vedeli o njem časopisi mnogo poročati. Na grobu nekoga mladeniča, ki je svoječasnno ubil po nesreči svojega brata, se je pojavila poleg njegove slike tudi slika njegovega ubitega brata. To so zemunski spiritisti in okultisti izrabili zase. In kako sveto so jim seveda zopet dobri Zemunci verjeli. Saj čudež je bil na dlan!

Pa se je stvar silno preprosto pojasnila. Ko je kamnosek delal spomenik, ni imel nobene posamezne slike pokojnega mladeniča na razpolago, pač pa sliko, na kateri je bil fotografiran pokojnik skupno s svojim ubitim bratom. Kamnosek je enostavno prebelil bratovo sliko z močnim belilom in jo pritržil zgolj z enim obrazom na spomenik. Dež pa je izpral še drugi obraz in na spomeniku se je pojavila slika obeh bratov. V tem je bil torej zemunski čudež. Pobožne spiritistično in okultistično navdahnjene dušice pa bi kmalu verjele, da znajo duhovi na onem svetu celo fotografirati!

Cemu pojasnjujemo vse to. Zato, ker se dobe tudi v Sloveniji lahkoverni ljudje, ki raje verjamejo raznim spiritističnim šarlatanom, kakor pa duhovniku, ali posvetnemu izobražencu.

V rudarskih revirjih, v Zagorju, Trbovljah in tudi drugod cvete špiritizem na debelo. Moderno praznoverje je nova nevarnost za slovensko ljudstvo in te nevarnosti ni podcenjevati.

Umor pri Pragerskem

Maribor, 11. novembra.

Dodatno k poročilu v »Slovenskem listu« o umoru posestnika in slaninarja Antona Fingušta smo izvedeli še naslednje podrobnosti:

Ko se je v soboto zvečer vračal Fingušt z mariborskega sobotnega trga domov v Gornjo gorico pri Pragerskem, je pri vходу na dvorišče naperil neznanec proti Finguštu samokres ter izprožil nanj tri strele. Fingušt se je zvrnil v mlaki krvi z voza, splašeni konji pa so v besnem galopu pridrli na dvorišče, da je domačine takoj prevzela težka slutnja. Gospodarja ni bilo na vozu ter so ga našli ob cesti vsega krvavega in mrtvega. Pri njem so našli izkupiček za prodano slanino v znesku 8000 Din.

V nedeljo so po nalogu sodne komisije Maribora, v kateri so bili deželni sodni svetnik dr. Lenart ter zdravnik dr. Jurečko in dr. Z. Jan, pripeljali truplo umorjenega Fingušta kjer se je izvršila obdukcija, ki je utrdila, da je en strel šel naravnost v srce, drugi obtičal med rebri, tretji pa brčkone v pljučih. Krogle so bile kalibra 6.75.

Orožništvo se je podalo takoj na delo in uvedlo temeljite poizvedbe o tajinstvenem zločinu, pri katerem se ne ve, ali gre za roparski umor ali za maščevanje.

Nogavice BELLAFLO

vse modne barve po
Din 58—

Srečko Vršič nasl.

V. Lesjak

Šelenburgova ul. 3

Koledar

Torek, 12. novembra: Martin, papež.

Osebnosti

= Promocija. Dne 8. t. m. je na Dunaju promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Ladislav Kerže iz Sodražice, stanujoč v Trstu.

Novi grobovi

† Umrli so v Ljubljani v času od 3. do 9. t. m.: Helena Bošnjanc, mestna uboga, 79 let, Japljeva 2; Andrej Gaber, zasebnik, 77 let, Bohoričeva 33; Jakob Škraba, sin kovača, 7 dni, Dolenska c. 6; Ursula Ehrlich, žena vpok. sprevednika, 67 let, Maurerjeva 24; Ivana Prosenč, žena vpok. jeta, paznika, 70 let, Škofja 12; Neža Blaž, trafikantinja, 82 let, Dunajska c. 12; Pavla Maschke, žena posestnika, 47 let, Levčeva 11; Adolf Pogorelec Misijonar, 82 let, Tabor 12. V bolnišnici so v istem času umrli: Alojzij Petan, delavec, 41 let, Kodeljevo 8; Aleksandra Kočvar, hči zasebnice, 7 mesecev, Soštanj, Luka Osenčič, tovarniški delavec, 61 let, Slap; Ursula Burger, zasebnica, 72 let, Moste 43; Ignac Suhanek, sin dežnikarice, 5 mesecev, Štepanja vas; Marija Verbič, užitkarica, 81 let, Trzin 72; Franciška Janežič, hči mesarja, 12 let, 20. dr. Pavel Skaberne, sodni nadsvetnik, 49 let, Mestni trg 47; Slavka Galič, hči čevljarja, 9 mesecev, Rožna dolina; Ivan Kos, delavec, 56 let, Karlovska 16; Viktor Kuček, sin delavke, 3 tedne, Trebnje; Anton Petrovič, sin delavca, 2 mesece, Gornji Logatec; Peter Sparovec, kočar, 95 let, Strahinji; Franc Zelnikar, delavec, 61 let, Rakovnik pri Medvodah; Franciška Žagar, hči služkinje, 2 mesece, Grad pri Cerkljah.

† Na Brezjah je 10. novembra umrl posestnik in gostilničar g. Franc Murnik.

† V Rušah je preminul okrogli zdravnik dr. Bogomir Skaza. Pogreb jutri ob 16.

† Pri Sv. Lambertu je umrl o. Leopold Napotnik, dolgoletni upravitelj benediktinskih posestev v Svečini nad Mariborom ter zaveden narodniak. Pogreb bo pri Sv. Lambertu.

N. p. v. m.

Mala kronika

★ VLJUDNO PROSIMO, da vsi oni, ki so iz katerikoli vzrokov zaostali z naročnino, isto poravnajo še te dni. Upravi se s tem v resnici prihrani mnogo dela.

Tako po ceni

kupite raznovrstne moške in deške obleke, zimske suknje, perilo in pletenine kakor tudi raznovrstno manufakturno blago, edino le pri trdki

JOSIP OLUP

ker moje geslo je: dobro blago - nizke cene
Ljubljana - Stari trg 2 - na vogalu

Fr. Jaklič:

Kaznovana nespodobnost

Ob času strahovite lakote v prejšnjem stoletju se je pripetilo nekaj, kar je zgodovina potom ustnega izročila obrnila do današnjega dne. Zdi se mi, da ne zagrešim prevelike nedostojnosti, ako izročim javnosti tisto, kar se je nekočkrat pravilo iz roda v rod v vseh selih naše Suhe Krajine.

Krajinčan sicer navajen stradanja, ni še nikdar tako stradal kakor takrat. Kašče so bile prazne, da so jih bile še miši zapustile in prazne so bile kleti. In tudi denarja ni bilo. S kožo prevlečeni okostnjaki so se poganjali za kozjimi čredami po gminah, ter so iskali užitne koreninice, obirali jagode gloja in česmina, ki so bile še ostale pticem in drugim živalim. Lubje dreves so nabirali in sušili, da so zdobrobleno primešavali žitu, predno so ga dali v mlin.

In smrt je podirala otovrej, kakor nikdar več poslej, da je ječalo mrtvaško zvonjenje dan na dan čez krajinške gminje in tokave. Zalost je posajala vsak hip neznosnejša.

Tedaj je pa planil v Krajino glas: »V Kočevju so odpri graščinsko kaščo. Knezovi dele žito. Po dva mernika za enkrat na družino.«

Udrti oči sestradancev so zažarele v upanju.

»Žito... moka... kruh...«

Ta misel jih je poživila in okrepila. Vaški rihtarji so odredili in ukazovali, kakor jim je bilo naročeno.

Določena dne so se pa vzdignili gospodari, kar je bilo »knežji«, iz vse Krajine. Polna so jih bila vsa pota in steze, ki države vzdol proti Kočevju.

Sloke krajinške postave so se zravnale. Oprtnice z vrečo so visele na hrbtu. In ko so hiteli v strahu, da ne bi prišli morda na prazno, so se poganjali v dolgih korakih naprej.

Beseda, spetoma izgovorjena, je bila zopet trdna in živahna in celo smeh se je večkrat raztegnil, ako je kdo kakšno razdri, ki je bila vredna smejanja.

Marsikateri je pa tudi premišljeval, kateri mlinar ob Krki je najbolj pošten, da mu ne bo vzel večje mere, kakor je običaj in postava. Ta in oni je sklenil, da bo sam nesel v mlin in ond pazil, da se niti eno zrno ne zgubi in da mu mlinar z merico najdobrejšega zrna ne zmanjka.

★ Kraljeva zahvala časnikarjem. Predsednik novinarskega društva v Ljubljani je prejel iz pisarne Nj. Vel. kralja naslednje pismo: Njegovo Veličanstvo kralj je sprejel z iskrenim zadovoljstvom izraze udanosti, poslano mu v imenu Glavne skupščine novinarskega društva v Ljubljani, in mi je blagovolil naročiti, da izrečem udeležencem zborovanja Njegovo zahvalo. Minister dvora B. Jevtič, I. r.

★ Vojaški novinci, ki so bili potrjeni k zrakoplovnim enotam, bodo morali po novem zakonu o ustroju vojske in mornarice služiti v kadru polni rok, t. j. 24 mesecev in ne več le 18 mesecev kakor so služili do sedaj. 24 mesecev bodo morali služiti tudi vsi oni novinci, ki so nastopili svojo kadro službo pri raznih zrakoplovnih enotah šele po uveljavitvi novega zakona o ustroju vojske in mornarice.

★ Orožniški upokojenec! Ker je še precejšnje število orožniških upokojencev, ki niso dosegli napredka v zadevi osebnih, draginskih in rodbinskih dokladov, ki so nobenih korakov, nameravajo nekateri upokojenec pokreniti akcijo, da se to vprašanje uredi. Vselej tega se vabijo vsi prizadeti upokojenec, ki so upokojeni na podlagi zakona o orožniškem pokojninskem fondu iz leta 1922., da nemudoma javijo svoje naslove podpisaneemu društvu, da se zamore potem z zadevo nadalje postopati. Po prejemu naslovov sledijo nadaljnja navodila. — Društvo orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.

★ Savski most pri Sevnici zaprt. Okrajni cestni odbor v Sevnici naznanja, da bo savski most v Sevnici vsled nujnih popravil v torek, sredo in četrtek dne 12., 13. in 14. novembra 1929 za vozovni promet popolnoma zaprt, za težke vozove pa ostane zaprt tudi še nadalje do preklica. Interesenti vozni naj ta razglas upoštevajo.

★ Dom na Mirni gori čez zimo zaprt. Podružnica SPD v Črnomlju obvešča, da je dom na Mirni gori čez zimo zaprt. Otvoritev istega se bo pravočasno javila prihodnje leto.

★ Higijenski zavod v Ljubljani je podaril šoli na Skarčinski hišni sesalki in trak, konstrukcije g. ravnatelja dr. Pirca. Sesalka in trak sta prvovrstni in brezhibni ter odgovarjata vsem higijenskim predpisom. Vodnjak se je izdelal po načrtu higijenskega zavoda v Ljubljani.

★ Vlom. V noč od sobote na nedeljo 10. t. m. je bilo vlomljeno posestniku Jakobu Hrstovu v Spitališču pri Motniku. Vlomilec je v vrom v posestnikovo kaščo, kjer ni nihče spal in je odnesel vso praznično obleko gospodarja in njegovega sina, 7 kg medu, mnogo perila, ženske obleke in robcev za na glavo. V moški obleki sta se nahajali tudi dve denarnici z večjimi vsotami. Kdo je izvršil vlom, se doslej še ni moglo ugotoviti.

★ Van Dyckova slika v Apatinu? Razni nemški in domači zgodovinarji likovne umetnosti ter trgovci z umetninami so se pričeli zadnje čase zelo zanimati za krasno sliko na glavnem oltarju katoliške cerkve v Apatinu »Marijino Vnebovstje«. Mnenja so, da je slika naslikal sam slavni slikar Van Dyck ali pa vsaj eden njegovih pomočnikov. Stil slike je popolnoma Van Dyckov, ostri obrisi, bogate barve in velike skupine, kar karakterizira Van Dycka. Ime slikarja ni nikjer zapisano. Stvar se še raziskuje.

★ S kladivom nad ženo in otroka. V vasi Donji Kovilj pri Novem Sadu se je v eni prejšnjih noči odigral strahovit družinski dogodek. Kmet Sava Tomič je planil s kladivom v roki na svojo ženo in lastnega otroka ter ju prišel točiti, da bi ju ubil. Ženi se je posrečilo v zadnjem trenutku, da se je grozno poškodovana rešila smrti s skokom skozi okno z otrokom v naročju. Tomič je nato poskušal izvršiti samomor, pa so mu to preprečili sosede. Tomič je bil aretiran, njegova žena pa prepeljana v bolnišnico.

★ Za odre na deželi ima knjigarna NOVE ZALOŽBE v Ljubljani (Kongresni trg 19) na razpolago vse igre, ki jih je mogoče danes dobiti. Od starejših do najnovejših. V lastni založbi pa je izdala Fr. Bevka tridejansko dramo »Kajne, ki je lahko uprizorljivo, današnjemu času zelo primerno in tudi v umetniškem oziru presrečno delo. Nova

★ Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigavanju, motenju prebave, izpuščanjih, srbečici osvobodil naravna »Franz-Josef« grenčica tala vseh nabranih gnolobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Založba je izdala tudi prvovrstne prevode iz svetovne dramske književnosti (Shakespearejeva, Sophoklejeva in Euripidova dela).

★ Kupite za en glas s klavirjem ali harmonijem, z. A. Gram priporoča Jugoslovanska knjigarna našim odrom. I. Kranjske šege in navade, 6 Din. II. Učeni Miheč, slabi časi, 8 Din. III. Nezdovoljnost to za ves užitek ni, 8 Din. IV. Deset kupletov za en glas s klavirjem, 26 Din.

★ Cerkvene tiskovine za župno urade po odobrenju knezoškofijskega ordinariata našteva najnovejši jubilejni katalog Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Gg. župniki in župni upravitelji bodo seznanjeni z veseljem pozdravili, ker se je celoten cenik cerkvenih tiskovin občutno pognal. Dobite ga brezplačno v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Zobozdravnik dr. J. Ludwig se je nastanil v hotelu Paar in ordinira razen petka vsak dan.

★ Svelovna produkcija novih Fordov za osebnostni in tovarni promet je znašala v septembru 1929 v skupnem 161.805 enot, kar znači izredno velik napredek v primeru z istim mesecem lanskega leta. V oktobru znaša število Fordovih avtomobilov že 175.000. Skupno so izgotovili v letošnjih prvih devetih mesecih 1.633.498 enot in se torej more z gotovostjo sklepati, da bo produkcija vsega leta presegla 2.000.000 enot. Tvornice Detroit imajo točasno nastavljenih 108.138 oseb, ki delajo v tednu polnih pet dni.

★ Gospodinja. Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

Bil je jetičen, suhljat,

pravecat groba kandidat.

Zdaj pa hrust je tak! Zakaj?

Ker ni redno »Buddha«-čaj!

Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva 3

Nesreča ne počiva

— Kozolec pogorel. Iz St. Jerneja na Dolenskem. V soboto, dne 9. novembra, ko je ob treh zvonilo delopust, se je pokazal na Rohih pri St. Jerneju dim in kmalu nato ogenj. Začelo je biti plat zvona in takoj so ognjegašci z motorno brizgalno odšli gasiti. Gorel je Kromarjev kozolec. Zažgali so baje otroci. Požar je bil kmalu pogasjen.

— Delavčeva roka pod strojem. Huda nesreča se je pripetila včeraj dopoldne v papirnici v Vevčah. 18letni delavec Alojz Moškerc je rezal na stroju papir in z roko pobiral izpod stroja papirne odrezke. Moškercu je pri tem zašla leva roka pod rezilo, ki mu je odrezalo od roke vseh pet prstov in zmečalo ostalo roko do komolca. Na grozne krike mladega fanta so prišli ostali delavci, ki so ga rešili izpod stroja ter ga za silo obvezali. Ljubljanski reševalni avto je nato Moškercu prepejal v bolnišnico.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprt.

Opera: Švanda dudak.

Kino Ljubljanski dvor: Zaprt.

Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Barkašič, Sv. Jakoba trg 9.

Narajšajka akademija

Št. Jakobskega orla

V nedeljo 10. nov. 1929 je priredil šentjakobski Orel mladinsko akademijo. Druga je bila po številu, a po duhu in moči pa deseta. Danes, ko se tako poudarja mladinsko gibanje, da je treba dati otroku v pubertetni dobi nekaj, česar mu do danes še niso dali ali pa samo pokazali, to je dal šentjakobski odsek svojim narajšajnikom.

Ali ni bila to ura veselja, ali niso pozabili vsega gorja in bede, ki zija okoli. Ali ti ni bilo

Za dame! Pogrnjena miza! Za dame!

Strokovni tečaj o finem serviranju miz, s predavanjem o prireditvah finih gostij, zlaganju servietov, spremljanju gostov, občevarstvu z istimi itd. priredi na splošno željo gospe Helena Weyand, pisateljica iz Düsseldorfa ponovno v dneih 14., 15. in 16. novembra 1929 v zeleni dvorani Uniona dnevnice od 16 do 18 in od 20 do 22. Predprijava vstopnice za cel tridnevni tečaj po 100 Din v Matični knjigarni in 14. novembra 1929 od 15 dalje pri blagajni v Unionu.

M. U. Dr. I. STAUDACHER

Specialist za otroške bolezni
Nunška ulica 8 Ordinarja od 10-11, 2-4

toplo pri srcu, ko si videl, s kakšnim ponosom zre uboga mati na svojega otroka, kateri ji je zrasel v bedi, pa je tako vesel? Ali ni to trenutek, za katerega bi dal življenje? In ravno danes so take prireditve tako potrebne. Našim materam je treba dati vsaj enkrat na leto eno uro veselja, da gleda veselo in ponosno na ono bitje, ki ji je najdražje.

Marsikatero oko je bilo rosnno od veselja, ko je videlo koliko veselja je v teh mladih dušah.

Odvč bi bilo govoriti o uspehu te akademije podrobno, ker je bila tako dovršena in popolna, o čemer je pričalo tudi razpoloženje občinstva.

Naj omenim samo nekaj točk. Predvsem so mi ugajale igrice Orličev, ker so bile res izraz otrokove duše. Tudi proste vaje so bile dobre. Posebno pa so mi ugajali mladci v novih telovadnih krojih. Naj omenim samo praške vaje, ki so bile brezhibno izvajane. Visek akademije so bili skoki mladcev in vaje na orodju.

Tudi gojenke so lepo izvajale igrice »Peričice«. Posebno pa mi je ugajala deklamacija »Male orličice«.

S tem je šentjakobski Orel pokazal, da razume in je tudi kos nalogi, ki jo zahteva mladina od njega.

○ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj popolnoma oblačno in deževno. Od nedelje jutraj do ponedeljka jutraj je padlo v Ljubljani 14,7 mm dežja. Temperatura je znašala včeraj 11,2° C. Barometer je kazal 762,9. Ozračje mirno. V Mariboru 13° C, v Zagrebu 12° C, v Beogradu in Splitu 14° C, v Skoplju 15° C. — Povsod popolnoma oblačno.

○ Javna dražba zarubljenih predmetov bo dne 16. novembra 1929 od 9 dopoldne dalje na mestnem magistratu, Mestni trg 1-p. Več na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

○ Opozorilo. Z magistrata smo prejeli: Gradbeni urad mestne občine je razposlal v zadnjem času plačilne naloge radi davščine na nezazidane parcele. Ker je ta davek odmerjal prvič, seveda odmera ne odgovarja povsod intencijam občinskega sveta, ki je hotel predvsem obdavčiti res samo za zazidanje določene parcele, zlasti žepulacijske objekte. Zato naj se ugovori in pomisleki sporoče v gradbenem uradu ali na zapisnik, ali pa pisмено, nakar se bodo pregledali in po možnosti upoštevali.

○ Lastniki nezazidanih parcel, kateri so te dneve prejeli od Mestnega magistrata ljubljanskega plačilne naloge za davščine za nezazidane parcele, se nujno vabijo, da se takoj oglase v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v svrhu potrebnih informacij in podatkov. Na podlagi te sedaj predpisane davščine je prizadeto veliko število lepih ljubljanskih vrtoč, ki so v okras mestu, a naj bi se zazidali, ali pa od njih plačeval neprimeren davek.

○ Tridnevni tečaj o finem pogrnjanju mize v Unionu se je zaključil. Priredila ga je g. Helena Weyandova iz Düsseldorfa. Predavateljica je tudi razlagala, kako se je treba vesti v družbi in pri mizi. Zlasti zadnje je umetnost za sebe, ki je pri nas premalo poznana in upoštevana. Dame, ki so se udeležile tečaja, so imele priliko slišati marsikaj koristnega za gospodinjstvo. Gospa Weyandova bo ta tečaj ponovila 18. t. m. Poprej pa se še naprej predavati v Kranj in na Sušak. Ob koncu novembra priredi v Ljubljani razstavo »Pogrnjena miza«, slično oni, ki jo je z velikim uspehom aranzirala lani v Gradcu.

○ Če človek na prostem zaspi. Delavec Jož G. se ga je v nedeljo precej navlekel in jo je ves tečaj mahnil domov, po poljski uri seveda. Sredi poti je revež omagal in se je zavlekel kar v travo za tobačno tovarno. Kljub rosi je nevarno smrčal tam štiri ure in seveda ni mogel vedeti za obisk, ki ga je imel ponoči. Ko si je ob rani uri pomenal oči, je spoznal, da mu je izginila listnica z 280 Din denarja.

DRVA -- PREMOG -- KOKS

pri trdki »KURIVO«
Dunajska c. 33
Telefon 3434 Javna skladišča (Balkan)

Kajpada ni vedel, kdo se je bil tako ne-
previdno pregrešil, pa je ostro premeril vrsto,
ki je stala pred njim.

Bili so iz Pleš in Prevalj.

Radi bi se bili posmehovali bedaku, ki se je razburjal zaradi take naravne vsakdanjosti, pa so vedeli, da je nevarno dražiti vse-mogočnega gospoda, pa so nemi zrlj predse, kakor bi ne razumeli pisarjevega besedovanja.

Kajpada je zdražilo pisarja, ker ni takoj zalotil nesrečnega.

»Kdo je prašič? Kdo je prišel s polnim trebuhom po žito, pripravljeno lačnim?«

Nihče ga ni izdal. Povesili so oči in stisnili ustnice, da se jezik ni mogel spozabiti.

Trdovratni molk je pa razkačil pisarja in užalil, ker na vprašanje ni dobil odgovora.

Poln togote je odločil:

»Nihče več ne dobi zrna! Marš!«

Obrnil se je jezno in velel poklicati druge.

Kakor od strele zadeti so obstali možje s Prevalj in Pleš. Vse nade na žito in kruh so bile v hipu strte.

Poznali so pa mogočnost pisarjevo in vedeli, da njegova beseda ni prazna, da zdaj ne pomagajo prošnje in opravičenja.

Kako je kipele v njih. Jeze in žalost sta hoteli na dan. Pač so vedeli, da se rešijo, ako izdado grešnika. Spogledali so se in sporazumeli: »sosed je.«

Vdali so se in ozirali, kam bi se umaknili.

Tedaj je pa Gropa Mišmaš, ki se je bil ne-hote spozabil, slopil pred pisarja.

»Jaz sem tisti! Ušlo mi je!«

Glas se mu je tresel in z obraza mu je odsevala bledest mrliča. Strah, da bi še so-sedje šli s praznimi vrečami domov zaradi njega, ga je pognal pred oholega pisarja, pre-nagnila ga je tudi velikodušnost sosedov, da jih ni mogel izkoristiti.

»Žita jim dajte! Prosim!«

»Ti si prašič? Kruh te razzanja! Nisi lačen.«

Pisar je bil kar divji.

»Gospod!« je vzkliknil Gropa Mišmaš in povzdignil roke. »Od jeseni se še ni pekel kruh pod našo streho. Ni druge moke pri hiši, kakor tiste, ki ostane za črvom v lesu. Usmiljenja vas prosim!«

»Izdaj si se! Prazen trebuh ne poje tako ostudno! Marš!«

»Vaša gnada! Lejte moje prste! Prisegam, da nisem imel kruha v ustih. Koreninice sem zvečil in spotoma smukal brsteče popje z gr-movja in deval med zobe, da se mi je nabirala slina, ki sem jo požiral s sapo vred, ki sem je lovil hitro gredoč. Lačen sem!«

»Marš!« je ponovil pisar, da je Gropa spoznal, da je pisar zarezal.

»Mojih sosedov se usmilite!« je še prosil nesrečnej, ko se je umikal.

Tedaj so se oglašili sestradanci iz Prevalj in Pleš, zakaj s prostovoljnimi javljenjem jim je nesrečni Mišmaš olajšal besedo, da so lahko prosili. Povzdignili so glas in roke in ko je še rihtar zastavil besedo, si je knežji pisar omehčal in jim velel nasuti vreče.

In vsi so dobili, kakor je bilo odločeno, samo Gropa Mišmaš s Pleš se je vračal s prazno vrečo, ta revež, ki se zaradi stradanja oslabljen ni mogel uspešno upreti vetrovom.

Tako ga je kaznoval okoli in trdosrčni knežji pisar.

Gropa Mišmaš bi bil moral tedaj spriti trdosrčnosti pisarja zdihniti.

Toda krajinška srca niso tako trda, kakor je skala njihove domačije.

Ko so imeli graščinsko kaščo toliko za seboj, da se ni bilo treba bati oči pisarjevih ali kakega birača, odvezali so vreče in sleherni je vrgel nekaj pergišč žita v prazno vrečo Mišmaševo.

Tako tudi Gropa Mišmaš ni prišel prazen domov.

Ravnatelj knežjega pisarja pa je ostalo ne-izbrisano v spominu vseh, ki so bile priče raz-burllivega dogodka.

Maribor

IZ OBCINSKEGA PRORAČUNA ZA LETO 1930.

V novem proračunu, o katerem smo poročali že v nedeljski številki, se očituje pri posameznih oddelkih sledeče proračunsko razmerje med izdatki in prihodki: Splošna mestna uprava — potrebe 3.494.247 Din, prihodki 516.500 Din; uprava mestne imovine — potrebe 556.775 Din, prihodki 502.303 Din; mestna podjetja in mestne davke: izdatki 541.942 Din, prihodki 967.959 Din (prebitek 426.017 Din); občinski dolgi — potrebe 4.192.614 Din, prihodki 192.119 Din (primanjkljaj 2.271.495 Din); ceste, ulice in trgi — potrebe 2.609.028 Din, prihodki 732.262 Din (primanjkljaj 1.876.766); gasilstvo — potrebe 154.125 Din; zdravstvo — izdatki 688.337 Din, prihodki 486.560 Din; socialno skrbstvo — izdatki 2.147.138 Din; obrt in trgovina — izdatki 143.000 Din, prihodki 143.000 Din; vojaštvo — potrebe 157.184 Din, prihodki 1988 Din; raznoterosti — potrebe 412.750 Din, prihodki 16.700 Din.

Revizija davšine na vozila. Po osnutku, ki ga je izdelalo pod tem naslovom mestno knjigovodstvo, bodo zainteresirani plačevalci v slučaju tozadevnega silepa mestnega občinskega sveta: za enovprežne konjske ekipaže letno 150 Din; za dvovprežne 250 Din; za osebnih avtomobile po 70 Din za vsakih začetih 50 kg čiste teže; za tovorne avtomobile z zračno pnevmatiko po 40 Din, za tovorne avtomobile s polno zračno pnevmatiko za vsakih začetih 50 kg čiste teže po 50 Din; za tovorne avtomobile s polno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po 60 Din; za priklopne vozove tovornih avtomobilov in traktorje z zračno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po 10 Din; za take s polzračno gumo za vsakih začetih 50 kg po 15 Din; za take s polno gumo po 20 Din, z železnim obročem pa po 40 Din. Po navedenem osnutku so prizadeti tudi motociklisti; za motocikle s priklopi ali brez nje bo treba za vsakih 10 kg čiste teže plačati po 25 Din.

Duhovniške izjembe v lavantinski škofiji. Anton Rataj pride iz Crne v Gornjo Lendavo; Anton Cafuta za I. kaplana pri Magdaleni v Mariboru, Jožef Zolner za II. kaplana, Jožef Meško, doslej v Črenševcih, za III. kaplana; Adolf Adamič iz Bizeljskega v Crno; Anton Somrak iz Vranskega na Bizeljsko ter Mirko Struc iz Gornje Lendave v Črenševce.

Smrtna kosa. Preminula je Ana Latzkov, vdova po krojaškem mojstru, stara 69 let, Gospodarska ulica 44. Pogreb jutri ob 15 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Se o občinskih davšinah. Poleg občinskih davšnin, o katerih smo že poročali, predvideva proračunski osnutek mestnega knjigovodstva še uvedbo sledečih novih davšnin: 1% hišno najemniški donos kot prispevek hišnih posestnikov za pokritje izdatkov za vojaštvo s skupnim finančnim efektom 250.000 dinarjev; davek na godbene instrumente v privatni uporabi (tudi radio-aparate) s skupnim finančnim efektom 150.000 dinarjev in davek na gostilniške secehe s finančnim efektom 500.000 dinarjev. O vseh teh predlogih bodo imeli seveda odločati občinski očetje o priliki proračunske razprave.

Ljudskokuhinjske idile. Berto in Nace sta se kar med obedom zožila in psovala; raztogotil se je Berto v toliko meri, da je zgrabil za krožnik z vročo juho ter ga pogljal proti Nacetu. Pa je bil Berto svoje dni vojak, streljati in zadeti pa se ni naučil; krožnik z vročo juho je namreč priletel v ubogo študenta v bližini. Berto pa bo nekaj odrajal...

Ukazinev popustov v mestnem kopališču. V smislu tozadevne uredbe, ki se bo obravnavala v zvezi s proračunom, se ukinejo vsi popusti, ki so jih bili doslej deležni pri mestnem kopališču državni uslužbenci in pa člani vseh bolniških blagajin. Le mestni uslužbenci obdržijo 50% popust v vseh razredih. Novi tarifi bodo: I. razred (kadna kopel) 12 Din s perilom, 10 brez perila; II. razred 8 Din s perilom, 6 Din brez perila; III. razred 5 Din s perilom (doslej 3 Din) ter 4 Din brez perila (doslej 2 Din). Parna kopel 15 Din s perilom, 12 Din pa brez perila.

Zločin in kazni, film po motivih slovitega romana F. M. Dostojevskega, predvaja v tukajšnjem Grajskem kinu od 13 do 17. t. m. Prosvetna zveza. Balalaške in ruski pevski zbor.

Slomkov grob so počastili v nedeljo popoldne koroški bratje. Vodil je ravnatelj Hrastelj. Radi nepredvidenih zaprek glede dobave filma sporočamo, da bomo predvajali težko pričakovani svetovni film »Žena na mesecu« šele v začetku decembra v Grajskem kinu in ne od 12. do 17. nov. t. l., kakor smo prvotno javili. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Dela... V času od 3. do 9. t. m. je iskalo zaposlitve pri tukajšnji Borzi dela 171 oseb; službenih mest je bilo prostih 97, delo je dobilo 92 oseb, odpotovalo jih je 62, odpadlo pa 17. Koncem tedna jih je ostalo v evidenci še 515.

Iz teatra. Nedeljska popoldanska vprizoriitev Lehačevega »Piskroveca« je morala radi nenadne obolenosti novega tenorja Stjepana Ivelje izostati, kar je povzročilo pri številni publikli, ki je malodane čisto zasedla Tulijski hram, nemalo razočaranje. Radi obolenosti Stj. Ivelje se je morala odložiti tudi premiera »Wormskega orožarja«, ki je bila določena za soboto, dne 16. t. m.

Tujski promet v Mariboru beleži za pretekli mesec 2434 prijavljenec, od teh 1677 Jugoslovancev, 757 iz drugih držav.

Na delovnem trgu. Zaposlitve dobi preko tukajšnje Borze dela: 10 viničarjev, 4 mesarji, 1 šofer, 13 hlapcev, 20 gozdnih delavcev, 25 rudarjev, 4 kleparji, 2 elektrifikarji, 1 avtomobanik, 1 elektr. instalater, 1 kotlar, 6 kuharic, 6 sluškinj, 2 postročnici, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 1 sobarica, 2 pletiljki, 1 šivilja ter 2 šiviljski vajeniki.

Koncert P. Lovštevca bo v soboto, dne 16. t. m., v tukajšnjem Narodnem gledališču. P. Lovštevca nastopi s sporedom, ki ga je pela ob priliki svoje ameriške turneje in ki je z njim žela povsod burno priznanje.

Umetniško razstavo prirede koncem novembra v kazinski dvorani Mežan, Malec in Pirnat. Podružnica Slovencev uprave v Mariboru senjene trgovce in interese vjudno opozarja, da smejo nabirati oglase in noveletna vožila za našo podružnico samo oni akvizitorji, kateri se bodo izkazali s posebno legitimacijo podružnice. Za vse druge tozadevne pogodbe ne moremo prevzeti odgovornosti.

Kolesarji pozor! Tatvine koles se dnevno množijo! Zato zavaruje Vaša kolesa pri »Prvi jugoslovanski kolesarski zaščiti« v Mariboru. Gospod 20. katera Vam v slučaju tatvine Vašega kolesa vrne novo kolo. Zahtevajte prospekte.

Zimsko in mokro vreme zahteva prvo-rstne čevlje. Zahtevajte cenik! KARO, Maribor, Koroška 19.

Celje

VELICASTNA MANIFESTACIJA ZA NAŠO KOROŠKO PESEM.

Koroški pevci so prispeli v Celje z osebnim vlakom v soboto ob tri četrti na 17. Do Laškega se jim je peljal nasproti prosvetni tajnik g. I. Peršuh, ki je bratski zbor informiral o podrobnostih njih bivanja v Celju.

Med tem je do 2500 glav broječa množica zasedla ves kolodvorski peron, del tira in prostor pred kolodvorom. Med sviranjem celjske železničarske godbe in viharimi živjoklici so pevci, okrašeni s cvetjem in venci, ki jim jih je poklonila Ljubljana, izstopili. Prvi jih je pozdravil v imenu celjske mestne občine podžupan celjski g. dr. A. Ogrizek, za njim v imenu narodnih kulturnih društev podpredsednik Katol. prosvetnega društva g. Al. Mihelič in končno v imenu Jugoslovanske Matice njen predsednik g. Salmič.

Po pozdravnih govorih, za katere se je kratko zahvalil vodja pevcev g. Vinko Zwitter, se je razvil veličasten sprevod, ki je med sviranjem godbe krenil do Zdravstvenega doma v Gregorčičevi ulici, kjer so pevci za eno noč uživali gostoljubje doma in njegovega šefa g. dr. Rebernika. Od Zdravstvenega doma je šel sprevod do hotela »Evropa«, kjer se je vršil prizigek. Pet dam v narodnih nošah je sprejele pevce in jih po zaslugi in dobroti restavracije g. Ane Plešivčnikove lepo pogostilo.

Zvečer ob osmih so pevci nastopili na III. prosvetnem večeru Katol. prosvetnega društva v Narodnem domu. Velika dvorana je bila že dolgo pred pričetkom večera razprodana in točno ob 8 natrpano polna tako, da je morala velika množica ljudi žal oditi. Prireditve se je udeležilo vse narodno Celje, predstavniki javnih uradov in vseh kulturnih organizacij. Pevci so bili sprejeti na lepo okrašenem odru z viharim aplavzom, ki se je od točke do točke stopnjeval tako, da so morali ponovno posamezne pesmi ponavljati. Med sporedom je v narodno nošo oblečena dama izročila pevovodji lavorov venec z državnim in celjskim trakom ter napisom: »Bratom pevcem iz Korotana Celjani 9. XI. 1929.« Kljub temu, da je spored trajal do pol 11, se je zdelo, da bi občinstvo še in še poslušalo.

Po koncertu so pevci odšli k večerji v vrtni salon hotela »Evropa«, ki je bil slavnostno okrašen z zelenjem ter sliko ustoličenja koroških vojvod. Salon je bil daleko premahen, da bi zajel vse, ki so hoteli v prijateljskem razgovoru in zabavi preživeti še nekaj trenutkov s koroškimi brati. V salonu se je razvila živahna zabava, med katero je ubrano prepeval moški zbor »Ojke« ter sviral salonski orkester Katol. prosvetnega društva.

Pevci so zapustili Celje v nedeljo ob 10 dopolne. Za slovo se je na kolodvoru zbrala zopet velika množica Celjanov. Posled Korošec je bil dogodek, ki je v Celju zapustil trajne vtise in močno pobudil Celjanom nacionalno zavest.

Martinovo zabavo priredi drevi Celjski družabni klub svojem članstvu in po njem vpeljanim gostom. Vsi se ob pol devetih zvečer v salonu hotela »Evropa«. Vabimo vse prijatelje zdrave družabnosti, da se tega večera v obilnem številu udeležijo.

Krasne stole, pregrinjala, zavese, damsko perilo, elegantno, proti naročilu in po meri izdeluje M. Stribar, Celje, Aleksandrova ulica 2 (poleg Zamparutti). Pri naročilu perila, zavese itd. predčrtanje zastoj.

Med. univ. dr. Jože Ludwig
zobozdravnik
Jesenice -- Hotel Paar
ordinira redno vsak dan
izvzemši vsakega petka

Inozemski spori

NOGOMET

Vodeči angleški klub prve lige poražen! Od nedeljskih tekem je presenetil vse sportnike prvi poraz dosedaj nepremaganega in ves čas vodečega kluba Leeds United. Dosedanji prvak je bil premagan od Sheffield United s 3 : 2. Drugi klub Manchester City je tudi odnesel le neodločen rezultat. Radi tega ostane še Leeds na prvem mestu. V drugi ligi pa je dosedanji prvak Blackburn dosegel visoko zmago z 8 : 3 napram Burnbey. V škotski ligi pa je zmagal Aberdeen nad Cowdenbeathom z 2 : 0, kar bo pomagalo, da se bivši prvak zopet povzpne na vodilno mesto.

Prvenstvo Južne Amerike. V Buenos Aires se je vršila druga prvenstvena tekma med Argentinijo in Peru, v kateri je s 3 : 0 zmagala Argentinijska. Rezultat 3 : 0 je torej za Južno Ameriko zelo prikladen, kajti tudi tekma Urugvaya proti Paraguay je končala s istim rezultatom.

LAHKA ATLETIKA

Japonski lahkoatletski rekord. Najnovejši seznam japonskih lahkoatletskih rekordov nam dokazuje, da bo Japonska s svojimi atleti na prihodnji olimpijadi igrala veliko vlogo. Z velikimi koraki hiti japonska atletika proti svetovnim rezultatom dosedanjih olimpijad. Razvrstitev je sledeča: 100 m 10,7 sek. Aizawa; 200 m 21,6 sek. Aizawa; 400 m 50,2 sek. Noto; 800 m 1:58,6 min. Kuwaba; 1500 m 4,7 min. Tuchiya; 5000 m 15:30,8 min. Kitamoto; 10.000 m 32:11,8 min. Nagatini; 110 m lese 15,1 sek. Mikki; 400 m lese 57 sek. Fukui; skok v daljavo 7,33 m Nambu; skok v višino 1,92 m Oda; skok s palico 4,10 m Nishida; troskok 15,41 m Oda; krogla 13,51 m Takata; disk 42,03 m Saito; kopje 62,81 m Sumityoshi; kladivo 45,27 m Okita.

Oba angleška lahkoatleta, ki sta na zadnji olimpijadi v Amsterdamu dosegla krasne uspehe, sta prenehala z aktivnim delovanjem v lahki atletiki. Najprej slavni Löwe, izvrstni tekač in rekorder na 800 m, ki že letos ni več nastopal in sedaj še lord Burghley. Nenadjeano je lord Burghley povedal strmečim sportnikom, da se poslavlja s sportom in da ne bo gojil več teka z zaprekami, v katerem je bil pravi mojster.

TENIS

Ogrska : Švedska 1 : 4. V Stockholmu se je vršila tenis tekma Ogrske proti Švedski. Prvi dan je končal z neodločnim rezultatom. Kehrling je zmagal nad Oestbergom s 6 : 1, 6 : 1, 7 : 3, njegov rojak Ascher pa je doživel po Malmstroemu poraz s 6 : 1, 6 : 1, 6 : 1.

Usta ingrolo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kapi v naše telo. Zato nudijo najboljšo varstvo proti prenosu nalezljivih obojenih dihalnih organov okusne ANACOT-pastilje dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

Gospodarstvo

GOSPODARSKA LITERATURA

Potreba gospodarske publikacije. Naš gospodarski svet že dolgo pogreša sistematično urejen adresar industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij, s katerim bi se tako doma, kakor trgovskim stikom izven mej ožje domovine olajšale medsebojne zveze in informacije. Podobne publikacije ima gospodarski svet v vseh državah in pokrajinah. Kakor sedaj čujemo ima iziti tak adresar v prihodnjih mesecih v založbi tvrdk Aloma Company in E. Podkrajske. Redakcija je bila poverjena tajniku Zbornice za TOI g. Ivanu Mohoriču in ravnatelju dr. J. Bohinju. Adresar bo poleg točnega pregleda naslovov in nazivov trgovskih tvrdk, industrijskih podjetij in obrtniških obratov vseboval tudi vse praktične informacije, ki so za podjetnika v vsakdanjem življenju potrebne. Predvsem pregled važnejših zakonov, pregled vseh javnih uradov, konzulatov tu in v inozemstvu, mednarodnih telefonskih zvez, mednarodnih trgovskih pogodb, strokovnih korporacij, brzojavnih naslovov, davčnih tabel, pristojbin socialnega zavarovanja itd. Adresar bo važen za vsa podjetja, predvsem tudi za zunanja, katera hočejo biti z našim gospodarskim življenjem v poslovnih stikih.

VII. redni letni kongres gospodarskih zbornic in organizacij. Prireditelje tega kongresa so izdale kakor vsako leto že sedaj poročilo o tem kongresu, ki se je vršil 8. in 9. septembra t. l.; poročilo je stenografski zapisnik zborovanja in vsebuje zlasti vse referate.

Memorandum o mednarodni trgovini in plačilnih bilancah Ekonomsko-finančna sekcija Društva narodov je izdala drugi del svojega memoranda o mednarodni trgovini in o plačilnih bilancah 1913—1927. Drugi del vsebuje trgovinske bilance 64 držav za 1925, 1926 in 1927, pa tudi deloma že za 1928. Tabele dajejo sliko trgovine po posameznih mesecih, po predmetih uvoza in izvoza, po skupnanih trgovini in po najvažnejših državah uvoza in izvoza. S tem je Društvo narodov zopet storilo veliko delo mednarodne statistike in njegove publikacije gospodarskega in statističnega značaja so izredno važne, ker vsebujejo dragocen, nikjer ne tako sestavljen in kompletno zbran material. Publikacij je že lepo število.

Indeks cen. Po podatkih odseka za gospodarske studije Narodne banke se je v 3. tromesečju t. l. nadaljevalo padanje cen: tako je znašal indeks veletrgovinskih cen v januarju 104,4 (1926 100), v juniju 101, v juliju 99,7, v avgustu 98,6 in v septembru 96,2. Indeks cen torej še nazaduje razen za mineralne proizvode. Posebno gre nazaj indeks cen agrarnih, živinorejskih, pa tudi industrijskih proizvodov. Tako je znašal indeks poljedelskih proizvodov v septembru 102,9 (v juniju 117,5), živalskih 107,2 (109,5), mineralnih 84,4 (82,5) in industrijskih 90,2 (93,1).

Investicije pri Krajski industrijski družbi. Odkar posluje železarski kartel, se je produkcija Krajske industrijske družbe znatno zvišala. Tako je znašala v preth. letu 1928-29 47.530 ton in s tem dosegla najvišjo povojno količino (1927-28 41.281 ton, 1926-27 42.606 ton). Tudi finančni rezultati so za družbo ugodnejši. Upravni svet pa je sklenil obnemu zboru predlagati samo 5% dividendo napram 10% lani, to pa radi tega, ker namerava velik del dobička vporabiti za modernizacijo, v kolikor je potrebno, in za razširjenje obratovanja, torej za nove investicije.

Trgovska gremialna nadljev. Šola v Morski Soboti. V nadaljevalnem šolstvu je bil letos v M. Soboti storjen velik korak. Na zadnji gremialni seji, ki jo je vodil g. Fr. Čeh, predsednik trg. gremije, se je namreč sklenilo, da se letos otvori poleg drugih nadaljevalnih šol tudi trgovska gremialna nadaljevalna šola in sicer radi tega, ker je v trgu toliko trgovskega naraščanja, da se mu mora ločeno od obrtniškega stanu posvečati skrb. Šola bodo obiskovali tudi gostilničarski vajenci. Na seji se je sestavil šolski odbor. Za načelnika je bil izvoljen predsednik trg. gremije g. Franc Čeh, za blaginjaka g. Heimer Adolf, za vodjo šole pa g. Fr. Gabrijelič, upravitelj osnovne šole. — Pouk bodo vodile tri učne moči in sicer g. Fr. Gabrijelič, šol. uprav., Benkovič Ladislav in pa Mencej Fran. Stroški za vzdrževanje so preračunani na 8000 Din. Krili se bodo s šolnino učencev. Šolsko leto traja osem mesecev in sicer od 1. oktobra do 31. maja. Ker se je začelo letošnje šolsko leto šele sedaj, bo tudi zaključek en mesec pozneje kakor je določeno.

Tovarnica kmetijskih strojev v Novem Sadu. Te dni je začela obratovati v Novem Sadu tovarnica kmetijskih strojev. Zaposluje ca. 200 delavcev. Tovarnica je podružnica znane svetovne tvrdke Hofferr — Clayton.

Ljubljansko gledališče

Drama:
Začetek ob 20.
Torek, 12. novembra: Zaprt.
Sreda, 13. novembra: VELIKA ABECEDA. Red B. Cetrick, 14. novembra: UTOPLJENKA. Red E.

Opera:
Začetek ob pol 20.
Torek, 12. novembra: SVANDA DUDAK, premijera. Red D.
Cetrick, 13. novembra: BENESKA NOC, premijera. Izven.
Cetrick, 14. novembra: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, 12. novembra ob 20. uri: PISKROVEZ ab. A. Kuponi.
CELJSKO GLEDALIŠČE.
Sreda, 13. novembra ob 20. uri: MORALA GOSPE DULSKE. Gostovanje Mariborčanov.

Iz društvenega življenja

Občni zbor »Leonove družbe« se bo vršil v četrtek dne 14. novembra ob 4 popoldne v posvetovalnici KTD v Jugoslovanski tiskarni, 1. nadst. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. Poročila predsedstva. 3. Poročilo revizorjev. 4. Dopolnilna volitev sedmih članov odbora. 5. Slučajnosti.

Naše dijaštvo

Daničarji! Danes, v torek, dne 12. nov. 1929 ob 8 zvečer se bo vršil v društvenem lokal 71. cialredni sem. obč. zbor »Danice«. Ker gre za važne stvari, zato je udeležba za vse člane strogo obvezna! Odbor.

Poizvedovanja

Na vlaku med Strniščem in Pragerskim sem v nedeljo popoldne pozabil svojo pelerino. Kdor jo je našel, ga prosim, da mi jo proti nagradi vrne ali pa vsaj sporoči svoj naslov, da pridem po njo. — Nazode Ivan. Strnišče pri Ptuju.

Splitško pristanišče dobiva vedno večji pomen. Sedaj izvažajo skozi Split žito Vojvodina: 100 vagonov pšenice je šlo na Norveško. Poleg tega se stalno izvažajo velike količine lesa, cementa in bavksita. V »La Jugoslavie« čitamo, da jugoslovansko-poljska trgovska zbornica v Varšavi študira vprašanje ustanovitve event. poljske cone v Splitu, za poljsko tranzitno trgovino.

Nakazila v Holandsko in Švedsko potom Pošte hranilnice. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovini potem Cekovnega zavoda v Stockholmu in Cekovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej upeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica nakazila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštna hranilnica in nje podružnice.

Borza

11. novembra 1929.

DENAR

Devizni promet je nadalje znaten, zlasti v devizah Praga, Berlin in Dunaj. Le Trst in Dunaj sta popustila, uvrstila pa se je Praga. V privatnem blagu je prišlo do zaključka v devizah Trst in Newyork, v ostalih zaključenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2283 bl., Berlin 1351.50—1354.50 (1353), Bruselj 791.12 bl., Budimpešta 989.37 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 793.57 do 796.57 (795.07), London 275.45—276.25 (275.85), Newyork 56.34—56.54 (56.44), Pariz 221.71—223.71 (222.71), Praga 167.11—167.91 (167.51), Trst 295.07 do 297.07 (296.07).

Zagreb. Amsterdam 2279 — 2285, Berlin 1351.50—1354.50, Budimpešta 987.87—990.87, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.57—796.57, London 275.45—276.25, Newyork 56.34—56.54, Pariz 221.71—223.71, Praga 167.11—167.91, Trst 295.12 do 297.12.

Belgrad. Berlin 1351.50—1354.50, Bruselj 789.62—792.62, Budimpešta 987.87—990.87, Bukarest 33.75—34.25, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.57—796.57, London 275.45—276.25, Newyork 56.34—56.54, Pariz 221.71—223.72, Praga 167.11—167.91, Trst 245.05—297.05.

Curih. Belgrad. 9.1270, Berlin 123.425, Budimpešta 90.25, Bukarest 3.0825, Dunaj 72.58, London 25.17, Madrid 73, Newyork 515.95, Pariz 20.32, Praga 15.28125, Sofija 3.72, Trst 27.02125.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.57625, (valuta) 12.525, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred 123 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 180 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 431—432 (432), kasa 431—432, termini: 11. 431.50—433.50, 12. 434—435, 7% inv. pos. 85—85.50, agrari 51.50 do 52, — Bančni pap.: Union 202—203 (202), Poljo 16—17, Hrv. 50 d., Kred. 94 d., Jugo 83 d., Lj. Kr. 123 d., Medjun. 56.50 d., Nar. 8200 d., Prašted. 905—910, Srpska 157 d., Zem. 125—131, Obrtna 36—40, Etno 170—180, Ravna gora 75 d., Katol. 32 d., — Ind. pap.: Guttmann 185—190, Slavonija 145 d., Slavski 97—100, nar. šum. 40 d., Danica 115 d., Drava 820—830, Sečera 400—410, Osl. Jjev. 210—220, Brod. vag. 135 d., Union 145 bl., Nar. mlin. 20 d., Ragusea 430 d., Jad. plov. 515—570, Trbovlje 457—460 (460), Vevče 132 d., Oceanija 180 bl.

Belgrad. Narodna banka 8200—8300, 7% inv. pos. 84.75, agrari 51—52, vojna škoda 428.50—429, Dunaj. Don. sav. jadr. 83.40, Wiener Bankverein 21.50, Creditanstalt 52, Escomptes 170, Zivno 107, Union 24.60, Aussiger Chemische 227, Alpine 32.85, Trbovljska 56.75, Kranj ind. 38.10, Leykam 5.90, Rima Murany 105.10.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 10 vagonov bukovih cepanic, 1 vagon testonov in 3 vagoni neobrobjenih plohov. Tendence neizpremenjena.

Žito

Danes beležimo na žitnem trgu zopet rahlo nazadovanje ameriških tečajev za vse predmete ter slabše tendence na našem domačem žitnem trgu, kjer so cene za korožo zopet za malenkost popustile. V ostalem so cene neizpremenjene, toda dočim se koroža precej živahno prodaja in ima mnogo kupcev tako v tu-kakor v inozemstvu, je opažati, da se grozeče ustavlja prodaja pšenice; pšenična moka je še vedno živahen predmet povpraševanja, a le za ničlo, za ostale številke je slej ko prej zanemarljiva.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Zaključeno je bilo: 6 vagonov korože in 1 vagon pšenice. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bč. 182.50—185, bn. 180—185, sr. 182.50—185; oves sr. 140—145; koroža bč. sr. nova 105—107.50, dec. 117.50—122.50, ladja »Dunav« marec 137.50—142.50, bn. 100—205, sr. 105—110; ječmen bč. 120—125; moka 00 in 0 g 290—305, 2 265—270, 5 235—240, 6 195—200, 7 155—160, 8 115—120. — Tendence slaba. Promet: 8 vag. pšenice, 2 ovs, 31 korože, 1 moka, skupaj 42 v



Chicago, kjer se bo ob stoletnici njegovega obstoja, to je leta 1933, vršila velika svetovna razstava, na katero pravkar vabi predsednik Hoover vse narode sveta.

Groza v Düsseldorfu

Nova žrtev skrivnostnega morilca

Düsseldorfsko prebivalstvo pretresa nova groza: Na neki nezazidani parceli blizu zoološkega vrta so našli delavci v soboto dopoldne truplo petletne deklice. Otrok je imel prerezan vrat, razen tega pa še 35 ran od noža na prsih in čelu.

Posebna komisija za umore je kmalu dognala istovetnost umorjenega otroka. Bila je to petletna Gertrud Albermann iz Warendorfa na Westfalskem, ki so jo starši, ker je oče jetičen, poslali v oskrbo sorodnikom v Düsseldorfu. Deklica je bila izginila že v četrtek proti večeru. Kakor je izpovedala neka sosedka, je videla, da je deklica šla z nekim

ševno bolna človeka, ki zavzemata v javnem življenju po vsej priliki ugleden položaj, tako da nikomur ne prihaja na misel, da bi ju sumil takih strašnih dejanj. Ravno zato je izsleditev tako težka.

Sedaj so poslali v Düsseldorf še enega najboljših nemških kriminalnih komisarjev — Busdorfa. Za važna pojasnila pri izsledovanju morilca ali morilcev so zvišali razpisano nagrado na 15.000 mark. Na policijo v Düsseldorfu prihajajo množice oseb, ki izpovedujejo o dogodkih in opazovanjih, ki bi utegnili biti v zvezi s skrivnostnim zločinom.

Kako je ukazoval maršal Foch

Poveljevanje je ena najtežjih umetnosti, ki jo obvladajo le največji vojskovodje. Tak moč je bil nedavno umrl francoski maršal Foch. Focha je prevzemala ena velika misel: služiti skupnosti. Zahteval je v tej službi brez-pogojno zvestobo, najprej od samega sebe, potem pa tudi od drugih. Tu ni trpel nobene oklevanja in nobene poprečnosti: »Če ste sposobni, morate storiti, če niste, potem to priznajte in pojdite z bogom.« — O disciplini je rekel Foch: »Biti discipliniran se ne pravi molčati, vzdržati se in ne storiti onega, kar bi se moglo; to je le umetnost, da se kdo izogne odgovornosti. Prava disciplina je marveč v tem, da delamo po prejetem povelju, to je, da v njegovo izvršitev po lastnem premisleku in prizadevanju najdemo čim najuspešnejši način; v lastnem značaju moramo iskati potrebno moč, da premagamo vse ovire in nevarnosti. Disciplina zahteva duševno delo in krepak značaj.«

Muhe birokratizma

Jackson Barnett iz Los Angeles velja kot najbogatejši Indijanec v Združenih državah. Te dni se je obrnil na pristojno oblast za potni list v inozemstvo, ker bi si rad ogledal svet. Toda kako je osupnil, ko so tu zahtevali od njega pisanih dokazil, da je res rojen v Ameriki! Kaj takega zahtevati od Indijanca, čegar predniki so davno pred belimi osvajalci živeli in vladali na tej zemlji! Mister Barnett se je strahovito razjezil in vprizoril pravcati vihar. Pomagalo pa mu vse skupaj ni nič, ker vztraja birokratizem na svoji zahtevi, da se izkaže g. Barnett s črnim na belem. Če se mu ne posreči na kak način izbrskati kje pri sorodnikih kakega krstnega ali rojstnega lista, bo moral stoodstotni Indijanec ostati v deželi svojih očetov in ne bo smel videti materne dežele sedanjih gospodov Amerike.

Temnopoltim rodom prihaja odrešenje

Japonski zdravnik in biolog dr. Jusaburo Noguki, član japonske medicinske akademije je pred Niponskim klubom v New Yorku poročal o uspehih svojega raziskovanja med plemen v braziljskih pragozdih. Dr. Noguki je delal poizkuse na indijanskih otrocih in trdi, da se more s pomočjo njegovega postopanja, ki ga imenuje »električna prehrana«, iz pritlikavca odgojiti velik, krepak človek, iz slaboumnika pameten in iz črnca ali rdečekožca — belec. Treba je le, da se začne dovolj zgodaj umetno vplivati na organizem. Svoje postopanje označuje kot »električna prehrana in nadzorovanje žlez«. Ako se dajo doseči podobni uspehi tudi na že odraslih ljudeh, dr. Noguki ne more še reči, upa pa, da bo mogel na podlagi nadaljnjih poizkusov odgovoriti tudi na to vprašanje. Potem se bo tudi pokazalo, odkod ima leopard svoje lise in cebra svoje proge.

Tajnosti židovske kuhinje

Židje imajo za pripravljanje jedi posebne predpise. Samo po teh predpisih pripravljene jedi so »košer«, to je pravilne, dovoljne. Najbolj značilna poteza židovske kuhinje je v tem, da strogo ločijo vse mesno od mlečnega. Zato se za mesne jedi nikoli ne sme uporabljati surovo maslo; namesto tega rabijo večinoma gosjo mast. Pri strogo vernih židih imajo za mlečne in mesne jedi celo posebno strogo ločeno posodo. Kdor je užil kaj mlečnega, sme šele čez pol ure užiti kaj mesnega; kdor je pa užil kaj mesnega, sme šele čez šest ur užiti kaj mlečnega. Značilno za židovsko kuhinjo je tudi klanje živali in skrb, da odteče vsa kri. Za sobote (židovska nedelja) in praznike imajo posebne jedi, ki se same kuhajo preko noči (od peka na soboto). Ob sobotah je namreč prepovedano vsako delo in tudi ognja ne zažgo. Posebno veliko vlogo igra v židovski kuhinji posebna vrsta moke »mace« m pa mnogoštevilne močno dišeče začimbe in dišave, kar kaže na njen orientalski izvor. Ni pa židovska kuhinja povsodi enaka, marveč se razna po razmerah in posebnostih posameznih dežel. Med nemško, rusko, alžasko, romunsko, egiptovsko kuhinjo so velike razlike. Židovska hrana je težka in zahteva izvrsten želodec, a drugače, tako trdijo poznavalci, je izredno okusna in izbrana.

Detektivinja aretirala bombnega atentatorja

Vsem so še v spominu nedavni številni bombni atentati v Nemčiji, ki so izhajali iz temnih političnih krogov. Že tedaj so sumili kot kolovodjo veleposestnika Herberta Volka iz Berlina in izdali za njim, ker je bil pobegnil, tiralice. V njegovem stanovanju so bili našli celo zalogo ročnih granat. — Volk je pobegnil v inozemstvo. Za njim so poslali neko jako spretno detektivinjo, ki ga je izsledila ob Gardskem jezeru v Italiji. Od tu ga je zmamila v Švico in od tam v Nemčijo, kjer so ga na meji že čakali detektivci in ga aretirali.

Prvi tovorni zračni vlak

Danes prinašamo sliko sedaj največjega letala na svetu: Junkersovega G 38 ali kakor je letalo že krščeno — »Prostornega krila«. Letalo je zgrajeno po načelu, da obstoj letalo samo iz krila — peroti, brez trupa. G 38 ima sicer še nekaj trupa in repa in tudi še vozno ogrodje za polet s tal in pristajanje, toda vse že samo zadnji ostanki dosedanjega sistema. Dejansko pa se nahajajo že vsi glavni prostori in naprave v krilu samem: skladišče, potniške kabine in motorji. — Izmere letala so ogromne: razpeto krilo meri 45 metrov, visoko je letalo 5 metrov. Po celi dolžini krila vodi 2 metra visok hodnik, na obeh straneh so skladišča in kabine. Motorji proizvajajo skupaj 2400 konjskih sil. Teža letala znaša 24 ton. »Prostorno krilo« je zamišljeno predvsem kot tovorno letalo. S hitrostjo 200 km na uro more brez pristajanja prenesti tri tone blaga nad 4000 km daleč, to je n. pr. iz Berlina v Tomsk ali Chartum.

G. Mussolini ima zopet enkrat prav

Kakor znano, je v Italiji prepovedano, da bi se ženske udeleževale lepoteh tekem. G. Mussolini objavlja sedaj članek, v katerem utemeljuje to odredbo. Med drugim piše: »Ženska privlačnost je znamenje ženske čednosti in mnogo presveta, da bi služila v javnih tekmah. To ni nikak nakit, ki naj bi se razstavljal radovednosti in hinavskemu občudovanju. Klanjamo se v spoštovanju pred ženo, ki izvršuje svojo pravo nalogo. Vzgoja, socialne in zdravstvene organizacije, umetnosti — to so poprišča za žensko delavnost v času vedno večjih zablod modernega življenja; to so poprišča, na katerih razvija žena toliko spretnost, da je ne bi mogli nadomestiti. Če motrimo ženo v njeni plemeniti čednosti, v njeni materinski veličini, potem ne moremo dovoliti, da bi jo kot »kraljico lepote« v triumfu vlačili po cestah, da bi dražila, oropana svojega dostojanstva, nizke nagone.« — Bravo, g. Mussolini!



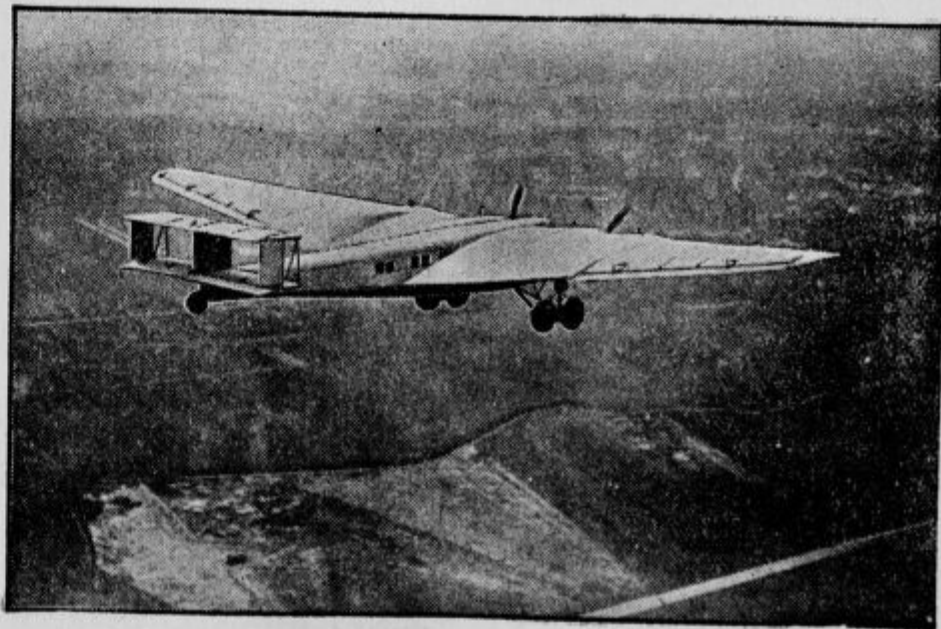
Predsednik Hoover in oba zmagovalca pri mednarodnih govorniških tekmah prvoletnikov na visokih solah: levo Roch Pinard, Kanada (prva nagrada); desno Herbert Schaumann, Nemčija (druga nagrada).

S preiskovalno iglo v lastno srce

Nemški kirurg dr. W. Forssmann, ki deluje na kliniki v Eberswaldu, je hotel dognati, če ne bi bilo mogoče spraviti preiskovalne igle brez vsake nevarne operacije po kaki žili naravnost v srce. Da pri poizkusu ne bi moral prevzeti odgovornosti za kako drugo osebo, je sklenil poizkus izvršiti na sebi samem. V ta namen je izbral tenko, upogljivo preiskovalno iglo, si odprl žilo na desni roki in začel z vso lahkoto porivati po njej iglo, ko je bilo že 35 cm igle v žili, se je polastil zdravnikovega asistenta silen strah, da stvar ne bi potekla srečno ter je nujno prosil dr. Forssmanna, naj poizkus prekine. Dr. Forssmann se je prošnjam vdal, toda čez teden dni je poizkus ponovil, potop brez priče, da ne bi ga ovirali. Zopet si je odprl žilo na roki in po njej polagoma potisnil iglo do konca, to je 65 cm globoko. Sedaj je moral biti prvi konec igle v srcu. Z iglo v žili se je odpravil dr. Forssmann preko hodnikov in stopnic v Röntgenovo dvorano. Tam se je postavil pred aparat in asistenti so ugotovili, da je preiskovalna igla dejansko dospela do srca. — Dr. Forssmann pravi v svojem poročilu o tem znamenitem poizkusu, da ni čutil ves čas nobene bolečine in nobene ovire, marveč ga je prevzemal samo lahen čut toplote in pa nekoliko je pokašljaj, kadar je prodirala igla po tesnejših mestih. Dr. Forssmann je mnenja, da bo mogoče po poti, ki jo je on odkril, pomagati v mnogih slučajih, ko srce odpoveduje službo. Vsa operacija traja samo nekaj sekund.



Mednarodni kongres odvetnic v Parizu. Zgoraj od leve na desno: Krasmann Bach (Francija), Dyrande (Francija), Campoamor (Španija) in Grete Berent (Nemčija).



Leteci »tovorni vlak« G 38, največje letalo na svetu

Ljubljanska drama: Janezek - Nosanček

(Prva mladinska predstava.)

Doba mladinskih predstav se je začela v nedeljo 10. t. m. s pravilno igrano Janezek-Nosanček, ki ga je nemško napisal Burggraf, v verzih poslovenil Fr. Albrecht. To je pet bogato obloženih pravilnih slik, ki jih nam predstavi veseljak Pavliha. V toliko je to delo novo, da ima svoj teatraličen okvir in dovolj zdrave demokratične smešnosti, saj se nam svet visokih oseb prikazuje v prav vsakdanjih človeških slabostih in preprostostih Janezek, ki je sladkosned in nespoštliv, prejme svojo hudo kazen, pa se lepo spokori in še srečen postane, ker ni hudoben. Tedaj preprosta morala, smeh in polno čudes, vsega dovolj za ve-

like otroške oči. G. prof. O. Šest je kot režiser predstavil delo v sceni in igri izborna, da mlada in stara kritika ni našla prav nič, kar bi ji ne bilo všeč, nasprotno, vsa polna je hvale in jamči, da bo tisto številno občinstvo daleč na okrog razglasilo lepoto odrskih čudežev. Med igralci je treba posebej omeniti Janezka gđe. Vide, kralja g. E. Kralja, kuharja g. Cesarja, kuharico g. Medvedove kot najvidnejše osebe na odru. Vseč pa so bili tudi vsi ostali igralci iz visokega dvornega življenja ali pa živalskega in posebno živalski kvartet, kjer sta se kot pevca odlikovala Petelinček in Zaba. F. K.

Proslava 25 letnice g. L. Kovača

Dne 9. t. m. je bila v ljubljanski operi proslava 25letnice umetniškega delovanja opernega pevca Leopolda Kovača. Proslavo je priredilo Udruženje gled. igralcev pod zaščito Nj. Vel. kralja Aleksandra. Izbrali so za proslavno predstavo Smetanovo »Prodano nevesto«, v kateri podaja g. Kovač eno svojih najboljših vlog, Vaška. Pri predstavi sta sodelovala tudi g. Šimenc v vlogi Janka in gđe. V. Nožinič, odlična hrvatska pevka v slavni vlogi Marinke. Kecal je pel g. Križaj, gotovo eden najsijajnejših predstaviteljev te vloge. Ostale vloge so peli gđ. Grba (Krušina), Štagliar-Kogojeva (Katinka), Neža (Španova), Simončič, Sekula i. dr., opero pa je kot gost dirigiral g. A. Balatka, ki je nalašč za to prispel iz Brna, kjer je sedaj zaposlen v gledališču.

Z eno besedo, predstava je bila odlično podana; glavni trio: Križaj, Šimenc, Nožiničeva je blestel v vseh ozirih. Nožiničeva ima dramatski sopran velikega obsega, prodorne višine in lepo barvane nižine. Ob tem triu se je lepo uveljavil naš jubilat kot Vašek, tako pevski kakor igralski. Pred predstavo so mu ob navdušenem aplavzu čestitali na odru, polnem vencev in cvetja, gospodje upravniki O. Zupančič, Drenovec in Janko za Udruženje, Šimenc, g. in ga. Danilova, Glasbena Matica, Klub Primorje, Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Poklonjena mu je bila množica lepih vencev in cvetja. Predstava je bila nabito polno obiskana in zelo animirana; v pavzah so bili slavljenci, glavni igralci, kakor tudi priljubljeni dirigent g. Balatka ponovno klicani pred zastor, kjer jim je poslušalstvo navdušeno ploskalo.

Maksimilijan Vološin

Ruski pesnik Vološin je pri nas malo znana pojava, dasi ga cenijo poznavatelji kot enega najpomembnejših, če baš ne kot najpomembnejšega ruskega pesnika najnovejšega časa. Posebne pozornosti je pa vreden za nas Jugoslovane, kajti ta pesnik, čigar življenje je v njegovi domovini prešlo že v legendarnost, je bil ne le neposredni povod, temveč v nekem ponesrečenem, legendarnem zmislu — tudi glavni junak poslednje, doslej v celoti še neobjavljene drame nedavno umrlega velikega dubrovniškega pesnika Ivo Vojnovića. V poslednji številki »Nove Evrope« objavljia Ilija Golenišev-Kutuzov vrlo zanimiv informativen članek o Vološinu, iz katerega posnemamo, da sta pesnikovi zbirki Pesmi o terorju (1923) in Gluhonemi demoni (1923) morda najgloblji in najpomembnejši deli, kar jih je bilo v desetih letih velike revolucije v Rusiji napisanih.

Slovanska književnost

Prof. Frank Wollmann, avtor zaslužnih del o jugoslovanski drami, je zdaj objavil knjigo »Slovesnost Slovanov«. Zasluži vso pozornost kot prvi skupni sintetični pregled razvoja desetih slovanskih literatur od početkov (pravljice, epa in cerkvene slovanske) do našega časa. Seveda je imel avtor veliko težkoč z nepreglednim gradivom, a je to popolnoma umljivo pri prvem poizkusu.

Koledarska reforma

Sovjetska vlada je sklicala sejo znanstvenih udruženj, da jim predloži svoj načrt koledarske reforme. Prof. Ivanov kot vladni poročevalec je predlagal razdeliti vsako leto v 12 mesecev po 30 dni z dodatno petorico revolucijskih dnevo kot praznikov. »Boj zoper predsodke« zahteva nova imenovanja dnevo, katere bo najbolj označiti po zaporednih številkah: »Prvi, Drugi« itd. Petorica praznikov bi ostala brez števil in izven mesecev, kar bi povišalo njih vtiis. Vendar so odgovorili zastopniki znanstvenih društev, da ohraniti bodo morali dosedajni Gregorijanski koledar, ker bi sicer pretrgali vse mednarodne znanstvene vezi. Teško je misliti, da bi osvojilo tudi inozemstvo novi predlagani koledar. (Krasnaja gazeta.) *

»Slovenski materi«, zbral Alojzij Mav C. M. Samozaložba skladatelja Natasila jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Cena 20 Din.—. I. del vložki k Ks. Meškovi igri »Mati« s spremljevanjem harmonija; II. del 7 skladb, posvečenih slovenski materi za dvoglasen, triglasen, moški in mešan zbor.

K ljubki Meškovi igri »Mati« nam podaja g. Mav 5 nepretežkih, lepo tekočih in melodijoznih napevov. Zbirka bo dobrodošla našim gledališkim odrom, ki bodo priredili mično igro, ki je prav primerna za materinske dneve.

Drugi del te zbirke se lahko uporabi pri raznih prilikah za god, slobo in sličnih drugih prireditvah. Dobrodošla bo tudi našim šolam za otročje prireditve, ker najdejo v tej zbirki eno- dvo- triglasne zборе s spremljevanjem harmonija.

Kako se bo tajalo srce našim mamici, ko bodo slisale svoje otročje peti: »Zgodaj zjutraj, pozno zvečer, dela ljuba mamica« ali pa »Večni vidi tvoja dela, v raju boš zaio mu pela pesem blagrov, mamica, o slovenska mamica.« S pravim veseljem bodo otroci zapeli pesem o »Vanku«.

Skladbe so melodijozne in ne pretežke ter se bodo udomačile, kakor so se dosedaj vse Mavove skladbe. Zbirko pripravljamo. *

Zvonimir Gregorc nam je doposlal zbirko pesmi, ki nosijo naslov »Ljubezen in medsebojno spoštovanje«. Knjiga stane 36 Din in se dobi v ljubljanskih knjigarnah.

Darinka

Darinka, romantična spevoigra v treh dejanjih. Po Ant. Hribarjevi junaški pesmi »Krški zmaj« priredil in uglašil duh. svetnik Josip Lavtizar. Vse pravice pridržane. Samozaložba Rateče-Planica 1929. Partitura stane 34 Din, besedilo 4 Din. — Graščak Felician Hrastar je gospodoval v 15. stoletju na Krki pri Stični na Dolenjskem. On in njegova soproga Helena sta hudo zatirala tamošnje prebivalce, ki so jima morali tlačaniti kot sužnji na obširnem posestvu. Pravljica govori, da je prebival blizu gradu nad izvirom Krke zmaj, strah vse okolice. Grajska hči Darinka je prišla nekoč preblizu zmajevemu stanovanju. Zver jo je zagrabil in odnesla v skalnati brlog. Hrastar je pisal vitezom na vse strani, naj bi kdo rešil hčer iz zmajeve oblasti. Prišla sta viteza Erazem iz Soteske in grof Maksimin iz Celja, toda oba sta plačala pogum s smrtjo. Šele tretji junak, neznan menih, je premagal zmaja s križem in mečem ter pripeljal rešeno Darinko staršem. Ni pa hotel vzeti obljubljenega plačila, temveč je zahteval od Hrastarja edino to, da oprostí kmete tlačanstva. Graščakinja Helena je morala za kazen poslušati jok Darinke, ki je kot nedolžna žrtev plačevala krivice očeta in matere.

Gospod avtor, znan po svojih treh operetah (Mlada Breda, Grof in opat in Adam Ravbar) in številnih drugih glasbenih delih, nudi našim podeželskim odrom novo spevoigro najlažjega sloga, ki ne bo delala niti pevcem niti igralcu na klavir ali harmonij prav nobenih težkoč. O napakah govoriti skoro ni možno, če abstrahiramo par nalašč postavljenih zaporednih oktav in kvint ter izpuščenih osminskih pavz začetkom kakakega takta, ki pa gredo na rovaš prepisovalca. Melodija teče gladko, harmonija enostavna, brez kromatike. Obseg tonov je vsakemu glasu primeren. Dinamičnih znamenj ni nobenih in tudi tempo ni nikjer označen, česar prav za prav tudi treba ni, ker mora igralec in pevec sam oboje pogoditi.

Upošteva je dejstvo, da nam Slovencem zelo zelo primanjkuje spevoiger za podeželske zборе in odre, ki ne zmorejo operetnega materiala naše opere, moramo priznati g. skladatelju, da je s to svojo novo spevoigro storil našemu narodu veliko uslugo ter omogočil podeželskim diletantom, da se udeležujejo tudi v pevskem oziru. Pri tem ni iskal nobenih gmotnih koristi, kajti cena je z ozirom na lepo Gaspardjevo naslovno sliko in razločen tisk na 32 straneh finega papirja izredno nizka.

Pripomniti bi bilo treba še, da na naslovni sliki moti menih, ki gre — mesto s samim križem — tudi z mečem nad zmaja. Pa tako veli ljudska pripovedka!

Zasedba »Darinke« zahteva osem moških in tri ženske moči: Hrastar (bas), Globokar (bariton), Blatnik (tenor), Helena (alt), Darinka (sopran), Jakob (bariton), Erazem (tenor), Agata (sopran), Maksimin (bariton), Podlessek (bas), Menih (bariton) in mešani zbor.

Upošteva je zanimivo in estetsko vsebino ter lahko izvedljivost priporočamo »Darinko« vsem slovenskim podeželskim odrom kar najtopleje! A.



LUTZ peč
Peči MONOLIT in EKONOMA
Velika zaloga!
Ing. Guzelj, Ljubljana VII
Telefon 3252 Jernejeva c. 5 Telefon 3252

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 12. novembra: 12.30 Reproduciran. glasba. 13.30 Čas, borza, reproduc. glasba. 18.30 Iz današ. dnevn. 17.30 Koncert radio ork. 18.30 »Dva tedna po Španiji«, potpisno predav. Niko Kuret. 19.00 Fotoamaterstvu predava g. Cvetko Švigelj. 19.30 Ruščina, poučuje dr. Preobraženski. 20. Pevski koncert zbora »Ljubljane«. 21. Romant. glasba II., izvaja radio orkester. 22. Časovna napoved in poročila.

Sreda, 13. novembra: Opoldanski program odpade. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Otroški kotiček: Pravljice, pripoveduje radio-tetka. 19. Naši izseljenci, predava p. Kazimir Zakaršek. 19.30 Francoščina, poučuje dr. Leben. 20. Pevski večer gđe. Zupanove. 20.45 Večer popourrijev, igra Radio-orkester. 22. Časovna napoved in poročila.

IDEAL radio slušala BARIJEVE cevi TUNGSRAM

Drugi programi:

Sreda, 13. novembra.

Belgrad: 12.40 Koncert radio-kvarteta. — 17.05 Teta Bandić čita pravljice. — 17.30 Reproduciran. glasba. — 20. Koncert kvarteta s petjem. — 21.25 Čas, dnevne vesti. — 21.40 »Stari časi«, komedija. — 22.25 Koncert tamburaškega orkestra. — Zagreb: 17.30 Koncert radio-orkestra. — 20.35 Mozartov večer. — Varšava: 12.05 Reproduciran. glasba. — 16.15 Mladinska ura. — 16.45 Reproduciran. glasba. — 20.30 Večerni koncert solistov. — 23. Plesna glasba. — Budimpešta: 9.15 Reproduciran. glasba. — 12. Zvonjenje. — 12.05 Koncert salonskega orkestra. — 17.40 Orkestralni koncert lahke glasbe. — 19.30 Prenos iz opere. — 22.30 Koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 11. Dopoldanski koncert kvarteta. — 15.30 Mladinska ura. — 16.10 Popoldanski koncert. — 20. Klavirski večer A. Hoehna. — 21. Ljudski koncert. — Milan: 12.30 Koncert radio-orkestra. — 16.30 Mladinska ura. — 17. Koncert kvinteta. — 20.30 »Ples v maskah«, opera. — Praha: 20. Ljudska glasba. — 21. Večerni koncert. — Langenberg: 10.15 Reproduciran. glasba. — 12.10 Reproduciran. glasba. — 20. Večerna glasba. — 21. Pester koncert. — 23. Plesna glasba. — Rim: 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Večerni koncert italijanske glasbe. — Berlin: 18.45 Zabavna glasba. — 20.30 Odlomki iz opere nato plesna glasba. — Katowice: 16.15 Mladinska ura. — 16.45 Reproduciran. glasba. — 17.45 Ljudski koncert. — 20.30 Koncert. — 23. Literarna ura. — Stuttgart: 15. Mladinska ura. — 16. Popoldanski koncert. — 20. Pevski koncert. — 21. »Odkritje severnega tečajca, fantastična radio-drama. — Turin: 17. Koncert kvinteta. — 19.15 Večerni koncert. — 20.30 Prenos opere iz Milana nato radio-orkester. — M. Ostrava: 11.30 Reproduciran. glasba. — 12.30 Opoldanski koncert. — 16.30 Mladinska ura. — 17.30 Modern. glasba. — 19.05 Večerni koncert. — 20. Ljudski večer. — 22.15 Zabavna glasba.

Organist in cerkvenik

Razpisuje se služba farnega organista in cerkvenika v Zagradcu na Dolenjskem, želez. postaja Stična. Zglasiti se je osebno s spričevali v župnišću Zagradec do 22. novembra t. l.



Privilegirana Agrarna banka a. d. Beograd

Osnovni začetni kapital 700.000.000 Din.

Poziv

Akcionarjem Privilegirane Agrarne banke za polaganje naslednjih vplačil vpisanih akcij.

Radi zbiranja celokupnega vpisanega kapitala 700.000.000 dinarjev je sklenil upravni odbor Privilegirane Agrarne banke, da se v smislu čl. 9 zakona o Privilegirani banki naslednja tri vplačila (obroki) vpisanih akcij polože, in to:

Drugo vplačilo od 15. oktobra do 15. novembra t. l.

Tretje vplačilo od 15. decembra t. l. do 14. januarja 1930.

Četrto vplačilo od 1. marca do 31. marca 1930.

Za vsako vplačilo se položi 125 Din od ene vpisane akcije brez vsakih drugih stroškov.

Vpisnike deležev posebno opozarjamo na odredbo čl. 9 zakona o Privilegirani Agrarni banki, ki se glasi:

»Kdor ne izvrši naknadnega vplačila v predpisanem roku, pripade ono, kar je vplačal, v korist rezervnega bančnega fonda.«

Vplačila se sprejemajo od pooblaščenih poverjenikov in ustanov, pri katerih je bil vpis akcij izvršen. Akcionarji morejo vplačati tudi pri Privilegirani Agrarni banki ali pri najbližjem poverjeniku, če bi jim bilo to bolj prikladno.

Za položena vplačila dobe akcionarji začasno priznanico od poverjenikov, pri katerem bodo vplačali. Pri polaganju drugega vplačila bo poverjenik od vsakega akcionarja odvzel začasno potrdilo o prvem vplačilu in namesto njega bodo akcionarji dobili začasno priznanico, na kateri bo potrjeno i prvo i drugo vplačilo, odnosno tudi tretje ali četrto, če bo tudi ta vplačal. To začasno priznanico je treba shraniti, ker se bodo na njej potrjevala tudi naslednja vplačila, tako da bo vsak vpisnik-akcionar imel samo eno priznanico, na kateri bodo potrjena vsa vplačila namesto štirih priznanic za posamezna vplačila. Kadar bodo gotove stalne akcije, tedaj se bodo zamenjale začasne priznanice s stalnimi akcijami.

PRIVILEGIRANA AGRARNA BANKA A. D.

Vladni komisar:
Vojin M. Gjuričić. s. r.

Predsednik upravnega odbora.
Dr. Bogdan Marković, s. r.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor snamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Krojaški pomočnik

išče službenega mesta za malo delo, najraje na deželi, v okolici Celja ali Ljubljane. — Naslov pove upravo »Slovenca« pod šifro »Zvest« št. 12.649.

Mladenšč

išče službo za slugo v kakor trgovino ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Pošten«.

Prodajalka

izurjena v 30. stroki želi mesto kjerkoli v mestu ali na deželi. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. — Ponudbe pod šifro »Dobra pomoč«.

Šofer

trezen in pošten, išče službo. Sprejme tudi drugo službo ter vsako delo. Naslov v upravi pod št. 12.710.

Gospodična

ki obvlada slovensko steno-grafijo in strojeplasje, išče službo. Izvežabana je tudi popolnoma v šivanju in krojenju damsk. oblek. Ponudbe pod »Točna« št. 12.775 na upravo »Slov.«

Mladenšč

star 20 let, pošten in pridn, išče dobro službo v hotel ali restavraciji za strežnika. — Ponudbe na upravo pod »Strežnik«.

Kuharica

z večletno službeno dobo v župnišču, išče mesta zopet v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Šivilja

spretna in zanesljiva vzame na dom delo za kakšno trgovino. Cenj. ponudbe z navedbo pogojev pošljite na upravo »Slovenca« pod »Vestna izde- lava« št. 12.747.

Službodobe

Krojašk. pomočnika

dva, zmožna za vsako delo, sprejme od 18. t. m. naprej. Klotičnik Matija, Sv. Peter pri Mariboru.

Izurjena pletilja

se čimprej sprejme na prvo mesto za stalno službo. Naslov v upravi pod št. 12.772.

Učenko

s primerno šolsko izobrazbo, dobro vzgojo in lepim vedenjem sprejme Milan Tuma, Krško, trgovina z mešanim blagom.

Učenko

s popolno meščansko šolo sprejemem. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 12.715.

Postrežnico

pridno, iščem. Več ustno. Naslov v upravi lista pod št. 12.778.

Pekovski vajenec

16 let star, zdrav, s hrano in stanovanjem v hiši, se takoj sprejme. — Pauer, Sv. Petra cesta 48.

Trgovski vajenec

zdrav in močan se sprejme takoj v veletrgovini Ivan Veselič v Ormožu. Pogoji vsaj dva razreda meščanske šole.

Dekla v župnišču

k dvema govedoma in nekaj malo svinjam - se išče. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.597.

Šoferja-mehanika

ki se spozna deloma tudi na električne naprave, večšega slovenščine in nemščine, sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Cenj. ponudbe pod šifro »Šofer-mehanik« na upravo lista št. 12.653.

Učenko

s popolno meščansko šolo sprejemem. — Naslov v oglaš. oddel. »Slovenca« pod št. 12.715.

Krojašk. pomočnika

dobro izurjenega, za veliko fino delo, sprejemem takoj. Lovro Jelar, krojač, zadruga, postaja Duple pri Trzinu, Gorenjsko.

Dva kraj. pomočnika

sprejemem. Stalno delo. Alojzij Rogelj, Jezero pri Trebnjem, Dolenjsko.

Bono sprejemem

za vzgojo 2 letnega otroka brez matere. Znati mora tudi voditi gospodinjstvo. — Reflektantinja mora biti popolno zdrava, neoporekljivega vedenja, v starosti 30 do 40 let, po možnosti Slovenka. — V ponudbi naj se kratko opiše dosedanje življenje in služba priloži sliko in navede zahtevana plača. — Ilija D. Veljković, Mol - Bačka.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, močnega, za trgovino z mešanim blagom, sprejme trdka Peter Šetina, Radeče pri Zidan. mostu.

Denar

Kapital

išče se proti visokim obrestim 150.000 Din na vknjižbo nepremičnin za že vpeljano podjetje. Ponudbe na upravo pod »November« št. 12.773.

Poizvedbe

Zaletela se je

psica pasme boktor. Lastnik naj pride ponj. Ladstedter, Domžale.

Pouk

Instrukcije

daje izprašana učiteljica v vseh predmetih osnovnih in meščanskih šol, kakor tudi v srbohrvaščini in nemščini. Naslov v upravi lista pod 12.704.

Novi tečaji

otvoritev 10. novembra: italijanščine, francoščine, nemščine, angleščine in ruščine. Poučujejo akademsko naobrazeni predavatelji. Vpisovanje v Vošnjakovi ulici št. 4, pritičje, med 10 in 12 ter 18 in 20.

Šoferska šola

1. obl. konc Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Stanovanje

išče mirna stranka: 4 do 5 sob, v sredini mesta, za takoj ali februar. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 19.

Stanovanje

obstoječe iz najmanj dveh sob in če le mogoče s sobo za služkinjo, iščem za takoj ali do maja 1930. Ponudbe z navedbo cene in eventualnih pogojev na upravo lista pod »Dis« št. 12.669.

Stanovanje

za 1. december: podpritičje, 2 sobi s štedilnikom. Ponudbe: Masarikova 13.

Vnajem

Lep trgovski lokal

sredi mesta Trzin, na Glavnem trgu, z vhodom na cesto, dobro zavarovan, se s 1. decembrom odda; pripraven za vsako pisarno oz. manjšo obrt. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 12.589.

Lokal

sredi mesta, na zelo prometnem kraju, se takoj poceni odda.

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Illica 82.

Prodamo parni kotel

enoplamski, 5% atmosferske pritiska, 24-58 m² kurilne ploskve, s predkurščem (Oberflurvorfeuerung). Vprašanje na: Zabret & Komp., Britof pri Kranju.

Moško kolo

še malo rabljeno, naprodaj. Kariz Pavel, Trbovlje 1, Loke 444.

Jedilnica

trd les, salon z velikim ogledalom, vse v izbornem stanju, se proda. — Naslov v upravi »Slov.« Ogleda se dnevno med 15. in 17. uro.

Posestva

Pritlična hiša

nova, z vrtom in njivo, v prometnem kraju, ¼ ure od trga Sevnica, pripravna za trgovino, obrt ali upokojenje, se proda za 56.000 Din. — J. Novšak, Log - Sevnica.

Novozidana hiša

enonadstropna, 2 stanovanji, 1 takoj prazno, 800 m² vrta, ugodno naprodaj: mestni del Rožne doline. Potrebno 50.000 Din. Levčeva ul. 8, Ljubljana.

Kupimo

Hrastove blode

in hrastove plohe od 55 milimetrov debele naprej kupuje stalno J. Pogačnik, lesna industrija Škofja Loka (ob kolodvoru)

Jamski les

Največji rudokop v Jugoslaviji kupi cirk. 600 m³ jamskega lesa: borovega, smrekovega in jelkega, od 3-7 m dolg in od 12 do 24 cm v vrhu debel. od skorje obeljen, zdrav. Dobava takoj in do 31. decembra 1929. Obvezne ponudbe na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod: A. B. št. 12.598.

20% kronske bone

kupi Pučka štediona i založni zavod d. d., Osijek Desetičina ul. 27.

Želod

vsako množino - plača po najvišjih dnevni ceni FRUCTUS - Ljubljana. Krekov trg 10/L.

Kupimo

polnojarmenik

500-600 mm, rabljen, v dobrem stanju. Ponudbe na Zabret & Komp, Britof pri Kranju.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Šivilske in modne

potrebščine, čipke, vezena, gumbi, modni našivi, svileni trakovi, svila za šivanje, D. M. C. artikeln za vezanje, šifon ter vsa druga drobnarija. — Modna trgovina Anton Paš, Maribor, Slovenska ulica št. 4.

Talarje

birete, šemise za veleč. duhovščino izdeluje Franc Himmelsreich - Ljubljana, Pred škočijo 9-II. - Delo fino, cene nizke.

Škornje

luksuzne in štrpne izdeluje po meri Kos, Tržaška cesta. Stan in dom.

Modistinja

Anica Puhek, Selenburgova ulica 6/I, nudi najcenejše in najlepše damske klobuke 20 do 60 Din naprej. — Preoblikovanje 28 Din.

Auto-hladilnike

blatnike in drugo - popravi strokovno, hitro in ceno Gustav Puc, klesarstvo, Ljubljana, nasproti tobakne tovarne.

Glasba

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev-prvovrstnih instrumentov različenih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelk za popravila. Upravljanje in popravila za Glasbeno Matiko, Konservatorij in druge inštitute izgovarja moja trdika. Gre tudi na deželo. Točna postrežba in zmerne cene tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 3, I. nadst.



direktno iz
Tovarne
OT. TOV. SKLADIŠČA
ZANEMARJE BREZPLAČNO
KATALOG
Meinelt & Herold
Maribor št. 102 A.

Foto-Holynski

Ljubljana, Dunajska c. 6. Solidno delo! Nizke cene!

Sveže

goveje meso

po 10 Din kilogr. Prodaja se vsak ponedeljek, sredo in soboto na Ponikvarjevi stojnici na Vodnikovem trgu.

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri trdki A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta 24.

Priporočila se

delikatesna

trgovina

in zajutrkovalnica

J. BUZZOLINI

Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škočijo).



Šoferska šola

Gojko Pipenbacher

LJUBLJANA - Dunajska 15 - Pisarna: Rutarjeva 9

Otvoritev 2. novembra

Podpisani javljamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani oče, oziroma stari oče, gospod

Andrej Kralj

v 59. letu svoje dobe. — Pogreb milega rajnega se bo vršil v nedeljo ob 15 iz mrtvašnice na Pobrežju na ondoto pokopališče. — Svete maše zadušnice se bodo darovale v ponedeljek v Mariboru in v Slov. Bistrici.

Maribor - Slov. Bistrica, 8. novembra 1929.

Žalujoči otroci: MILA, JOŠKO in FANI ter ostali sorodniki.

V neizmerni žalosti naznanjamo v imenu vseh sorodnikov, da nam je Vsemogočni vzel k Sebi našega predobrega in skrbnega očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Franca Murnika

posestnika in gostilničarja

dne 10. novembra ob 6¼ zjutraj, večkrat previdenega s svetimi zakramenti.

Pogreb predragega rajnega se bo vršil iz doma žalosti na Brezjah na tukajšnje pokopališče.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev.

Brezje, dne 10. novembra 1929.

Žalujoči ostali.

Pierre L' Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

>In dobro vzgojen!...<
>...<
>Zakaj molčiš?<
>Da — to je jasno! Prijazen je... in dobro vzgojen, ta mladenič, je ponovila Rolanda, »in kaj še potem?<
>Če so vsi takšni...<
>No da, naša dekleta bodo pač v zadregi zaradi izbere!...<
In kakor se je bila on dan nasmehnila teta, tako se je zdaj nasmehnila Rolanda in je odšla v hlev, da se prepriča, je-li stari Pentapon dobro oskrbljen...

XII. poglavje.

Naslednjega dne je prišel Roger Maude spet s svojima vedroma, Bil je že bolj domač. Rolanda je baš odšla v zavetišče, kjer je otrokom razlagala krščanski nauk. Toda na mestu je bila teta, ki je odtetala dva. Pomenkovala se je na dolgo z mladeničem, ki je prav rad odgovarjal na vsa njena vprašanja. »Sinoči ste potožili, da Pariz izmuči človeka, toda vkljub temu ljubite to mesto? Zdi se mi tako... uganila sem!<
>Priznam, zakaj ne, da ljubim Pariz... ljubim vrhanje, ki človeka zjutraj zagrabi in vrže zvečer iz črpanega, toda tako polnega zanimanja na ležiščih Pariz... to je kaleidoskop!... kinematograf!... ne nehaajo in vedno izpreminjajo se privid... Tam vam

sleherna stvar govori... zidovje, ki je z umetniškimi in pestrobavni reklamami pokrito, kioski, ki bruhajo zjutraj in zvečer umetni ogenj svojih oznanil... prijatelji, ki jih človek pri vsakem koraku srečuje... lekarnarja, zdravnik najdete v vsaki ulici... štirikrat dnevno izhajajo novine... prodajalnice, kjer si človek lahko kupi vsega, česar si želi...<
>Da... prodajalnice, kjer si vsega nakupi...<
je sanjavo ponovila teta Cecilija.
>Pod pogojem, seveda, da ima človek dobro založeno denarnico!... Kajti v Parizu je treba imeti zmerom denar v roki.<
>Oh, ali mislite, da tukaj tega ni treba? Nikar si, prosim, tega ne domišljajte...<
>A vendarle — Vaš vrt...<
>O tem ni govora!... Nekaj nam mora pa vendar le ostati!<
>Torej ne ljubite tega otoka?<
>Pač, ljubim ga... Lagala bi se, če bi rekla, da ga ne ljubim... Toda, saj me razumete, naposled postane človeku tukaj vendarle dolgčas... Oh, zdaj ne! Zdaj je sezona... tuji prihajajo... vse je oživilo in postalo prijaznejše. Toda zima je tako dolga! Kaj, ljuba duša, naj počnem kadar dežuje?... Kadar se znoči ob štirih popoldne!<
>V Parizu se pa življenje zvečer šele začne!... Kadar se zasvetijo električne žarnice!... Kadar se preliva svetloba povsod!... Kadar je konec vsakdanjega dela... Čeprav dežuje — to nič ne dé. Stanujem na Montmartru...<
>Oh... Na Montmartru stanujete...? V bližini cerkve Presvetege Srca?<
>Da, baš nji nasproti...<

>Kako ste vendar vredni zavidanja!... Kadar se Vam zljubi lahko greste v to cerkev k sveti maši, k svetemu obhajilu... gledat, kadar pridejo romarji... O zavidam Vas zares!<
>Verujem!... Toda, veste... tam cerkev Presvetege Srca še ni vse... Prav Montmartre je tisti del mesta, kjer se pravo življenje prične, ko vi tukaj že davno spite spanje pravičnega. Še pravkar si nisem drznil povedati Vam vse svoje misli v bojazni, da bi Vas ne razžalil...<
>Oh, ne! Nikakor ne! Nasprotno, potrebno mi je, da izvem vse to... Včasih se moram odločiti za to ali za ono... včasih pretehtati kako negotovost... Kako naj to prevdarno storim, če slišim vedno samo eno plat zvona?... če nisem poučena o vseh stvareh in sicer iz prvega vira, od človeka, ki stvari dobro pozna?<
>Torej Vam smem povedati vse?<
>Prosim, izvolite!<
>Dobro torej, šel sem na letovišče... prišel sem celó na vaš prekrasni otok — kajti prekrasni je zares — kakor se človek podvrže ukazu... Prišel sem ssem za mesec dni in baš ob času, ko se kaže otok v vsem svojem čaru... ko se je — odpustite mi izraz — »poparžil«. Z drugimi besedami, vzel sem letovišče kakor vzame človek zdravilo... Kakor pogoltno ribje olje med dvema koščkoma oranže... Saj mi zelo ugaja na deželi, toda le v avgustu, med dvema solnčnima dobama.<
>Zdi se mi, da prestrogo sodite!...<
>Zares je tako... Pravkar ste tudi Vi sami priznali...<
>Ampak ne povsem tako...<